

Bundel van de Commissie Algemeen Bestuur van 13 november 2019

Agenda bijlagen

Agenda AB 13-11-2019

- 1 Opening en mededelingen voorzitter
- 2 Inspreker(s)
- 3 Vaststelling verslag vorige vergadering
BV19.0158 Verslag commissie AB d.d. 9 okt 2019
- 4 Vaststelling agenda en inventarisatie rondvragen
- 5 Bespreekpunten (geen)
- 6 Stukken ter advisering aan de raad
- 6.a Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2019
<P>Gevraagde beslissing: </P>
<P>Het Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2019 (T19.13804) vast te stellen.</P>
Simon Fortuyn
DB

Voorstel Raad 13890
T19.13804 Inkoop- en Aanbestedingsbeleid 2019
T19.20871 beantw tech vraag cda inkoop
- 7.a Actualiteiten uit het college
- 7.b Actualiteiten uit de commissie
- 7.c Verbonden partijen
- 8 Rondvraag en sluiting

Agenda

Aan de leden van de Commissie Algemeen Bestuur
c.c. College van B&W, MT

Uw brief van/kenmerk	ons kenmerk/afdeling	Bijlage(n)	Lansingerland
	-- Griffie		31 oktober 2019

Onderwerp	Doorkiesnummer
Agenda	010-8004391/4392
Commissie Algemeen Bestuur	
d.d. 13 november 2019	

Geachte commissieleden,

Hierbij ontvangt u de agenda voor de vergadering van de Commissie Algemeen Bestuur, te houden op woensdag 13 november 2019 om 21.30 uur in de raadszaal van het gemeentehuis aan de Tobias Asserlaan 1 te Bergschenhoek.

U bent uitgenodigd deze vergadering bij te wonen.

De agenda voor de a.s. vergadering luidt als volgt:

1. Opening en mededelingen voorzitter
2. Inspreker(s)
3. Vaststelling verslag vorige vergadering
4. Vaststelling agenda en inventarisatie rondvragen
5. Besprekpunten (geen)
6. Stukken ter advisering aan de raad
- 6.a. Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2019
- 7.a. Actualiteiten uit het college
- 7.b. Actualiteiten uit de commissie
- 7.c. Verbonden partijen
8. Rondvraag en sluiting

Hoogachtend,
de voorzitter,
Leon Hoek

VERSLAG

Commissie Algemeen Bestuur

BV19.0158

Datum vergadering : 9 oktober 2019

Aanwezig

Commissieleden:

Leefbaar 3B : Johan Philippens, Don van Doorn
VVD : Nathalie van Bakel, Ed van Santen, Edwin Vervaet
CDA : Matthijs Ruitenberg, Frans Ammerlaan
WIJ Lansingerland : Petrine van Olst, Dianne van Heusen
CU : Jurjen Dieleman, Matthijs Lems
D66 : Ineke den Heijer, Brecht Weerheijm
GroenLinks : Marko Ruijtenberg, Anja de Geus
PvdA : Hamid Azzouzi

Voorzitter : Jan Pieter Blonk

Commissiegriffier : Karin Koemans

Burgemeester : Pieter van de Stadt

Wethouders : Simon Fortuyn, Albert Abee, Kathy Arends, Ankie van Tatenhove

Afwezig

Leefbaar 3B : Marjolein Gielis
CU : Matthijs Lems
PvdA : Petra Verhoef

1. Opening en mededelingen voorzitter

De voorzitter opent de vergadering om 20.30 uur en heet aanwezigen welkom. Bericht van verhindering is ontvangen van mevrouw Gielis, de heer Lems en mevrouw Verhoef.

2. Insprekers

Er hebben zich geen insprekers gemeld.

3. Vaststelling verslag vorige vergadering d.d. 18 september 2019

Er ligt een wijzigingsvoorstel van mevrouw Bouman bij de commissieleden op tafel. De voorzitter vraagt of die wijziging akkoord is. Hij constateert, dat dit akkoord is. Het verslag wordt met genoemde wijziging vast gesteld.

4. Vaststelling agenda en inventarisatie rondvragen

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

Inventarisatie rondvraag:

Er zijn geen rondvragen aangemeld.

5. Besprekpunten:

Er zijn geen punten ter bespreking.

6. Stukken ter advisering aan de raad:

6.a 2e begrotingswijziging 2019 Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

Mevrouw Van Heusen heeft terug gekeken naar de bespreking van de eerste begrotingswijziging in de raad van 13 juni j.l. Toen al maakte WIJ zich zorgen over de financiële situatie van de veiligheidsregio. Helaas is die situatie nu bij de tweede wijziging en met alle uitdagingen, waarvoor de veiligheidsregio nog komt te staan, nog zorgelijker geworden. De medewerkers van de veiligheidsregio staan dag en nacht klaar voor de veiligheid en gezondheid van alle inwoners en werknemers in deze regio. Het is in ieders belang, dat de veiligheidsregio kan blijven voort bestaan en dat de organisatie dus financieel gezond is en blijft. In het raadsvoorstel wat voor ligt wordt de tweede begrotingswijziging beoordeeld en is te

lezen dat de auditcommissie adviseert om niet alleen te focussen op 2019, maar ook de effecten en ontwikkelingen van de komende jaren inzichtelijk te maken. Daar staat WIJ helemaal achter. Eerst 2019. Ten opzichte van de eerste wijziging is het tekort van € 6ton opgelopen naar € 2mln. Dit tekort is bijna geheel toe te schrijven aan de personele kosten als gevolg van de invoering van de cao. Dit was al pro memorie post opgenomen in de eerste begrotingswijziging 2019. Dan kijkend naar de nabije toekomst. Er zijn meerdere risico's, maar WIJ wil zich focussen op de situatie rondom de status van de vrijwillige brandweer. Naast het feit, dat het steeds moeilijker wordt om brandweervrijwilligers te behouden en te werven, is bij de uitwerking van de wet normalisatie rechtspositie ambtenaren geconstateerd, dat de rechtspositie van brandweervrijwilligers in strijd is met Europese wet- en regelgeving. Het gelijkheidsbeginsel. Het gevolg hiervan zou kunnen zijn, dat de brandweervrijwilligersstatus vervalt. Dit kan leiden tot capaciteitsproblemen en een enorme toename van personele kosten. In de programmabegroting 2020 wordt hier op verschillende wijzen melding van gemaakt. Op blz.58 staat dat met de WNRA geen rekening is gehouden in de begroting. Toch wordt wel een voorzichtige schatting gemaakt van de personeelskosten. Die zullen met 25 tot 50% toenemen. WIJ kon het niet laten om hier een rekensom op los te laten. Blz.21 vermeldt dat de personeelskosten van de brandweer zo'n € 53mln zijn. Tel hier 25 tot 50% bij op, dan gaat het over € 13mln tot € 26mln. Op het totale budget van € 133mln is dat 10 tot 20%. Die extra kosten moeten ergens door gedekt worden. Ze vertaalt het even naar Lansingerland. Stel dat dit gedekt moet worden door een verhoging van de inwonersbijdrage, dan zou dat alleen al voor Lansingerland betekenen, dat € 3ton tot € 6ton extra binnen gehaald moet worden. Het staat dus niet in de begroting, maar wel is het opgenomen in de risicoparagraaf. Op blz.31 wordt vermeld dat het benodigde weerstandsvermogen voor het WNRA risico op € 3mln is gezet voor 2021. Dit in relatie tot de algemene reserve, die € 7,5mln is, is het dus een behoorlijk bedrag. Ze had het over die € 13mln tot € 26mln, die schatting. Blijkbaar is dus de kans dat de personele kostenstijging voor de brandweer werkelijkheid wordt tussen de 11 en 23%. Ze rekent dat zo uit: € 3mln gedeeld door € 13mln of € 26mln. De voorzitter merkt op, dat haar tijd erop zit. Mevrouw Van Heusen is bijna klaar, dus dat komt goed uit. Kan de portefeuillehouder dit bevestigen? Graag ziet WIJ toegevoegd aan de zienswijze dat zodra er meer duidelijkheid is omtrent de status van de brandweervrijwilligers, in december, want dan wordt de uitkomst van het onderzoek door de denktank verwacht, dat de raad zo snel mogelijk op de hoogte wordt gebracht van de financiële gevolgen. Dank u wel.

De heer Ammerlaan merkt op, dat de raad bij de zienswijze op de eerste begrotingswijziging erop aangedrongen heeft dat er gedegen onderzoek komt naar de taken en budgetten. Het is goed om te lezen, dat dit opgepakt wordt. Afgesproken is dat er een fundamentele discussie gevoerd wordt met het AB om het takenpakket en de budgetten met elkaar af te stemmen. Dat vindt het CDA een goede zaak. Er zijn allerlei dingen die op hen af komen en het is goed dat gekeken wordt, dat de VRR er op een goede en verantwoorde manier mee om gaat. Hij hoort net iets zeggen over de vrijwillige brandweer. Dat is een heel goed punt van haar, want ja, daar drijft wel de brandweer op. Het CDA kan instemmen met het raadsvoorstel. Dank u.

De heer Vervaet kan zich ook vinden in het voorstel. Wat wel opvalt, zijn de hoge extra salariskosten, de cao, daar kan men niets aan doen. Ook is te lezen dat de burgemeester gaat deelnemen in het DB. De VVD dacht dat hij dan daar misschien invloed op kan uitoefenen. Dat is het. Bedankt.

De heer Weerheijm zegt dat D66 het ook kort kan houden. In de commissie is hier de afgelopen jaren al veel vaker discussie over gevoerd, over de financiële situatie van de veiligheidsregio. Ook in deze wijziging zijn nog geen structurele verbeteringen te zien, maar D66 vindt het fijn dat de VRR het verzoek tot onderzoek ook serieus oppakt en daar goed mee aan de slag gaat. D66 is zeer benieuwd naar de uitkomst hiervan. Dank u wel.

De heer Dieleman heeft weinig toe te voegen aan eerdere sprekers. Eerder is de zorg gedeeld m.b.t. de veiligheidsregio. Dat is in de zienswijze opnieuw gedaan. Hij neemt aan, dat de veiligheidsregio dit serieus oppakt. Een lid in het DB, die daar actief op blijft wijzen, dat kan daar ongetwijfeld bij helpen. Dank u wel.

De heer Van Doorn heeft vanuit L3B toch een iets kritischer noot op wat voor ligt. En een vraag naar de kosten van de meldkamer. Het lijkt alsof de kosten van € 12mln lijken te vervallen na 2019. Hij constateert ook, dat er forse bezuinigingen worden doorgevoerd, met name op onderhoud en investeringen. Dat laatste vergroot bij L3B de zorg over de kwaliteit en de zekerheid, die rondom dit soort thema's een belangrijk verhaal zijn. Er komt natuurlijk een onderzoek naar taken en budgetten, maar men moet voorkomen dat veiligheid straks niet geleverd wordt, doordat investeringen achter blijven. Amsterdam heeft daar inmiddels ook wat ervaring mee. Ondanks al die investeringen en die vrijval van die miljoenen is toch een stijging in 2020 te zien van 7,4% en in 2021 van 1,3%, terwijl het eigen vermogen ook met meer dan een kwart afneemt. Het is dus zeer aannemelijk dat naar de verdere

toekomst toe nog een forse verhoging vanuit deze gemeenten verwacht gaat worden. Natuurlijk, op veiligheid is men met elkaar niet al te terughoudend, als het daar om gaat en dat is ook terecht. Hij kijkt toch ook deze raad rond, en in het grote plaatje gaat het om meerdere gemeenschappelijke regelingen: het is lastig om grip te krijgen op de financiën van die gemeenschappelijke regelingen, waar invloed uitgeoefend kan worden. Hij zou dan ook in de zienswijze toch iets meer richtinggevend willen zijn door wat scherper te verwoorden, dat het niet een soort ongedekte cheque is, die ze vanuit de VRR kunnen verwachten. Hij is benieuwd hoe de portefeuillehouder daar tegen aan kijkt. Dank u wel.

De heer Ruijtenberg meldt dat GL voor het grootste deel kan instemmen met deze zienswijze. Hij is helder geschreven, het is duidelijk. Er staat in, en dat is al meerdere keren aangegeven, dat men zich wel degelijk zorgen maakt over de financiële positie en dat daar besprekingen over gaan komen. Hij lijkt misschien een beetje muggenzifterig, maar er is toch een klein punt, waarbij aan herformulering gedaan zou moeten worden. In de zienswijze staat namelijk over de financiële tekorten, dat de voorbereidingen starten eind 2019, begin 2020 en dat dan de gesprekken zullen plaats vinden. Echter, in de begeleidende brief is te lezen, dat de voorbereidingen reeds gestart zijn en dat het gesprek gaat plaats vinden eind 2019, begin 2020. GL zal het niet gaan amenderen, maar het is wel goed dat het college hier nog even een tekstvoorstel gaat doen. Dank u wel.

De heer Azzouzi meldt, dat ook de PvdA kan instemmen met het voorstel. De PvdA gaat ervan uit, dat de structurele kosten meegenomen worden in de begroting 2020. Dank u wel.

Beantwoording college

Burgemeester Van de Stadt stelt voorop, dat hij heel blij is met de toon van de raad, de inhoud en ook die van de heer Van Doorn, die zichzelf wat kritisch noemt, maar hij vertaalt dat toch weer als zorgelijk, want volgens hem staat men er hetzelfde in. Hij sluit zich geheel aan bij het betoog van mevrouw Van Heusen. Dat is in de basis waar men zich zorgen over maakt. Laat hij het nog even heel kort schetsen, zodat iedereen op dezelfde golflijn zit. Dit is even een mondelinge versie, een uitwerking op papier gaat er wel komen. Ooit is er een budget vast gesteld, 10 jaar geleden, bij een takenpakket. Dat takenpakket is deels rijks, deels van hier en dat budget dus ook. Dat zit ook in de tweede begrotingswijziging, die BDUR gelden, dat is het rijk. Het rijk betaalt voor de door het rijk gewenste taken en de gemeenten betalen de rest voor de eigen taken. Er is een korting overheen gegaan in de tijd van de bezuinigingen, dus het budget is iets gekrompen en dat is nooit ongedaan gemaakt en het takenpakket is in basis ook niet ingekrompen, maar in de praktijk uitgebreid. Zelf heeft men er gebruik van gemaakt, in de tijd dat het vluchtelingenprobleem speelde, van de VRR. Waarom? Omdat het de enige ready organisatie is, die er regionaal is. Eigenlijk pakken ze heel veel taken op, die men met elkaar nergens kwijt kan en waar regionale aanpak heel erg noodzakelijk is. Dus dat schuurt. De groei van dat takenpakket enerzijds, gewoon door zichzelf geïnitieerd. Als de gemeenten het zelf verzonnen hadden, had men het ook moeten betalen. En dan nog het ingekrompen budget. Daaruit volgt logischerwijs een zorg, want dat kan niet helemaal goed gaan uiteindelijk. Dat heeft de veiligheidsregio heel lang goed kunnen managen en doen, maar er is ook heel veel weg gesneden. Eigenlijk is langzaamaan alle reserve weg gesneden. Voor hem was het moment eerder dit jaar, een brandweerwagen reed de sloot in, hij kantelde en toen kreeg hij te horen van de directeur brandweer dat hij niet vervangen kan worden, omdat er geen meer is, terwijl er vroeger kennelijk nog een stuk of 5 of 6 brandweerwagens in reserve waren. Daar schrok hij heel erg van. Dat heeft ook indruk gemaakt. Toen heeft hij in nauwe samenwerking met de voorzitter van de veiligheidsregio, zelf is hij verantwoordelijk voor de organisatie, in overleg met de burgemeester van Rotterdam, gezegd: het kan niet zo zijn, dat er een risico genomen wordt met veiligheid. Wat het kost, dat kost het en dat deelt de raad, de heer Ruijtenberg heeft dat in de vorige vergadering ook nog eens benoemd. Het is wel noodzakelijk dat dat geborgd wordt. Tegelijkertijd kan het niet zo zijn, dat er een soort van blanco cheque ligt en dat er een open einde regeling is m.b.t. wie het gaat financieren. Daar komt de burgemeester van Rotterdam, die zeker de helft betaalt, ook niet mee weg. Dat moet men scherp hebben. De burgemeester heeft tegen de burgemeester van Rotterdam gezegd: het zal niet zo zijn, dat wij deze organisatie door zijn hoeven laten zakken en dat wij risico gaan lopen op veiligheid. Dus moet het toekomstbestendig gemaakt worden, dus moet men het fundamenteel aanlopen. Dat betekent dat er een fundamenteel debat gevoerd moet worden over wat de veiligheidsregio doet. Wat vindt men dat die moet doen? Wat vindt de raad, dat die moet doen? Wat moet dat dan kosten? Dat kostenplaatje moet dan wel ook verklaarbaar zijn, denk aan de benchmark van alle veiligheidsregio's, want die lopen ook tegen dit plaatje aan. Dat kan best in kaart gebracht worden. Hoe gaan anderen ermee om? Hoe zit dat? Tegelijkertijd wil men het begrip solidariteit ook vast houden. Als men een discussie gaat krijgen over: ja maar, Lansingerland heeft geen zee en wij hebben dus geen reddingsbrigade nodig, dus wij betalen niet mee. Bij wijze van spreken, dat wordt niet gezegd, begrijp hem niet verkeerd, maar dat soort discussies moet men dan ook vermijden. Er zijn heel veel gemeenten, die specifieke taken wel en niet hebben. Dat moet gedaan worden voor een slagvaardige organisatie en

uiteindelijk ook het goedkoopst. Dat vraagt om een fundamentele discussie. Die gaat gevoerd worden. De heer Ruijtenberg heeft volstrekt gelijk. Hij zal het corrigeren in de brief. Het is gestart, hij heeft de opdracht uit gegeven als verantwoordelijk portefeuillehouder daarvoor. Er wordt aan gewerkt en men hoopt in 2020 als regioburgemeesters stevig met elkaar de nieren te proeven op de inhoud. Hij hoopt het proces af te ronden tijdig voor de kadernota van al die gemeenten, zodat iedere raad bij de kadernota weet waar hij aan toe is. Dat was één van de vragen die gesteld werd. Men weet het tijdig. De vrijwilligers, daar wordt specifiek naar gevraagd. Ja, dat is een groot zorgpunt. De directeur van de veiligheidsregio, de heer Littooy, zegt altijd: prachtig, Europa heeft een oplossing gevonden voor een probleem wat wij nooit geconstateerd hebben. Hier worden vrijwilligers gekoesterd. Ze gaan dus naar een deeltijddienstverband als het in Den Haag niet opgelost wordt en het ziet er naar uit dat ze het niet kunnen oplossen. De vraag is wat de reactie van de vrijwilligers daarop is. Daar maakt men zich zorgen over. Er volgt uiteraard een kostenstijging uit. De burgemeester heeft de berekening gevolgd, maar het betreft een deel van de brandweer, want er zijn ook heel veel beroepskrachten, dus hij durft dat zelf niet één op één door te rekenen, maar ze kunnen absoluut inzichtelijk gemaakt worden. Het is goed om dat in december te doen. Maar hij maakt zich ook zorgen over de motivatie van vrijwilligers. De VRR is buitengewoon trots op de vrijwillige brandweer, dus dat zal in grote zorgvuldigheid doorlopen worden. Die kosten zijn wel primair onderdeel van het rijk. Het is een rijksprobleem, deze regelgeving. Het rijk gaat er over, want het is een andere wetgeving. Wat de burgemeester betreft gaat de veiligheidsregio's proberen om dat in de BDUR gelden te schuiven, dus bij de minister. Dus of het bij de gemeente komt, is onderdeel van die brede discussie. Zo heeft hij ook even van de gelegenheid gebruik gemaakt om even een schets te geven. Hij zou de tijd vol praten totdat wethouder Arends er was, maar zij is nog niet te zien. Het is goed als men op dezelfde golflijn zit. Hij heeft de commissie goed gehoord, hij is het met de lijn van de raad eens. Blij, dat ze deze positie in neemt, omdat het zijn positie in het AB versterkt. Hij komt met een veilige rugdekking daar aan om dit te bereiken. Wat de heer Van Doorn aanreikt: het is de zienswijze van de raad. Als iedereen dat deelt, dan gaat hij kijken of er wat over opgenomen moet worden in de zienswijze. Het is onderdeel van het proces, het zit er eigenlijk in. Men moet een zekere mate van inzicht hebben. Als er een takenpakket is en men vindt dat dit het kost, als de VRR vindt dat daar deze middelen voor nodig zijn, kan dat dan ook objectief hard gemaakt worden? Bijvoorbeeld in een benchmark met andere gemeenten. Daarover kan prima een passage opgenomen worden. En de vraag van mevrouw Van Heusen: als het in december bekend wordt, is het sowieso zaak iedereen erover te informeren. Dat kan ook prima in de zienswijze worden meegenomen. Daar is hij een groot voorstander van. Dus als de voorzitter het straks accordeert dat de commissie het steunt, dan zal hij ervoor zorgen, dat die twee passages inderdaad worden opgenomen.

Tweede termijn

De heer Van Doorn wil een woord van dank uitspreken van de toezegging. Hij is blij met de toelichting op het geschetste proces. Toen kwamen de woorden los van het papier voor hem. Het is een gedeelde zorg, over die financiën en wat men ervoor wil doen en wat men ervoor wil betalen. Daarvoor dank.

De voorzitter constateert, dat het voorstel als hamerstuk behandeld kan worden in de raad, met de opmerking dat het college twee wijzigingen in de zienswijze aanbrengt. Dan kan bij de agenda gekeken worden of het de goedkeuring kan wegdragen en anders kan het als bespreekpunt opgevoerd worden, maar hij denkt dat het een hamerstuk zal blijven, gezien de ervaring.

6.b Zomerrapportage 2019

De heer Philippens vindt het fijn, dat hij hierover mag beginnen. L3B kijkt zowel positief als negatief tegen deze zomerrapportage aan. Positief vindt L3B de financiële afwijking in de rapportage. Dit volgt de financiële verordening van Lansingerland 2017. Hij ziet dat de lijn van 2018 is doorgetrokken. Op dat moment was L3B ook heel positief over deze zomerrapportage en volgens hem de rest van de raad ook. Over de resultaten zelf is L3B tevreden. € 0,8mln in de plus. Al wordt dat bedrag wel veroorzaakt door onttrekkingen en stortingen in de reserves. Als dat een stap terug gezet wordt en er wordt gekeken naar de resultaten voor de afwikkeling, is € 1,9mln negatief te zien. Dat is niet goed. Maar als er dieper gegraven wordt, is te zien dat dit bedrag voornamelijk wordt veroorzaakt door de resultaten in programma 6, Lansingerland ontwikkelt. Dat heeft te maken met de verkoop van de Snip, waar € 1,7mln verlies op gepakt is. Er is voor gekozen om scherper te begroten. Dat is mooi, want dan kunnen middelen makkelijker ingezet worden. Maar het betekent ook, dat het door kan schieten onder de streep. In dit geval is het doorschieten verklaarbaar, het is incidenteel en er is voldoende reserve om het op te vangen. Daarom is L3B tevreden over de voorlopige resultaten. Hij gaf aan, dat L3B ook wat negatief is over deze rapportage. Negatief vindt L3B de beleidsmatige afwijking in de rapportage. Hier wordt beperkt op gerapporteerd. Heel duidelijk zijn de kosten te zien, waar meer of minder geld voor nodig is, maar het is onduidelijk hoe deze bijdrage aan het behalen van de doelen. De zomerrapportage is half geschikt als een sturingsinstrument. Immers, nu wordt heel erg gestuurd op het middel, op het geld, en te weinig op

de doelen. Als hij het even simpel pakt en heel erg bij zichzelf houdt, als hij dan naar programma 1, beleidsveld 1, gemeenteraad, college en griffie kijkt, dan ziet heel keurig een mutatie, een negatieve mutatie van € 141mln. Goed om te weten, goed dat dit uitgewerkt wordt, maar hoe staat het met het behalen van doelen in dat beleidsveld? Als doel is daar gesteld: Lansingerland is een bestuurskrachtige gemeente met een efficiënt en integer bestuur, waarbij openheid de norm is. Het is nu een half jaar verder t.o.v. de begroting 2019. Hoe staat het met het behalen van dit doel? Zijn hier ook afwijkingen op te rapporteren? Dat is immers niet alleen een financiële afwijkingsrapportage, maar ook beleidsmatig. Voor dit doel zijn ook kengetallen vast gesteld. Heel simpel: een kengetal is de art.37 vragen, deze moeten binnen de wettelijke termijn beantwoord worden. Er is ook een norm opgesteld: 90%. Hoe zit dat met het kengetal? Zit men daar op schema? Zit het erboven? Er onder? Dat mist hij nu. De raad heeft met deze zomerrapportage maar halve sturingsinformatie. Als hij dit even vergelijkt met zijn eigen organisatie. Alsof zijn personeel zegt: we liggen goed op koers met het uitgeven van geld en we hebben daar en daar nog wat extra nodig. Dan zegt hij: prima, goed om te weten, maar het is belangrijker om af te vragen of daarmee de doelen behaald worden. Hoe staat dat geld in verhouding met die doelen? Is men goed op weg met het bereiken van de doelstelling? Zou men eventueel een stapje terug kunnen doen? Minder geld? Of moet men er juist een tandje bij zetten? Dragen de middelen, het geld, bij aan en staan ze in verhouding tot het behalen van de doelen? Deze beleidsmatige sturingsinformatie ontbreekt nu, waardoor de raad nu maar half kan sturen. Daarom zou L3B graag voor de zomerrapportage 2020 de beleidsmatige informatie uit de begroting van 2020 doorgetrokken zien in die zomerrapportage van 2020. Laat men dan een half jaar later terug kijken. Er staan 4 punten: wat willen we bereiken? Zij er dan mutaties op wat men wil bereiken? Moet daarop bijgestuurd worden. Wat gaat men daarvoor doen in de begroting? Als hij vast vooruit loopt op die discussie. Wat is er gedaan? Zijn daar mutaties op? De kengetallen, loopt dat nog allemaal goed? Wat kost het natuurlijk? Dat staat wel duidelijk in deze financiële rapportage, dus daar heeft hij verder geen op- en aanmerkingen over. L3B is heel benieuwd wat de andere partijen ervan vinden, maar ook de wethouder. Bij het behandelen van de begroting, niet voor 2019, want dat is onhaalbaar, maar voor 2020, is dat het ideale moment, dan wil L3B hier op terug komen. Dan nog twee wat kleinere punten. De investeringen. In 2019 is te zien, dat slechts 60% van de geplande investeringen gehaald worden. In 2018 was dat 35%. Hoe gaat het college ervoor zorgen dat in 2020 niet nog een keer gebeurt? Eens te meer, omdat die uitgestelde investeringen aan het oplopen zijn en daarnaast ook een beetje de financiën vertroebelen. Positieve mutatie op de kapitaallasten in verband met het uitstellen. Hij begrijpt dat het onderwerp terug komt in de begroting van 2020, maar hij zou hem ook hier graag behandeld zien en een reactie van de wethouder. Dan nog één klein punt. Programmabenoaming van programma 5. Dat programma heet: kwaliteit openbare ruimte. En niet meer 'schoon, heel en veilig'. Zo staat het nu wel in de zomerrapportage.

De heer Azzouzi wil het college en de organisatie bedanken voor het opstellen van de stukken. De PvdA viel op, dat de zomerrapportage vooral financieel van aard is. De PvdA mist het beleidsmatige gedeelte. In december 2017 heeft de raad het document in de controlcyclus vast gesteld. Daarin is juist gekozen voor een zomerrapportage i.p.v. een voor- en najaarsnota om de raad in de gelegenheid te stellen om beleidsmatig en financieel bij te sturen. Kan de wethouder een toelichting hierop geven? De verwachting is dat het jaar 2019 met een positief saldo van circa € 8ton afgesloten kan worden. Op het sociaal domein is een stijgende lijn te zien van de kosten. De PvdA vindt het belangrijk dat de benodigde zorg geleverd wordt. De PvdA maakt zich zorgen over de monitoring van deze kosten en de maatregelen die de gemeenschappelijke regeling moet nemen. Kan de wethouder aangeven wanneer de raad hierover nieuwe informatie kan krijgen? Gelukkig verwacht het college voor de komende periode lage kosten voor de participatiewet uitkeringen, omdat het college ervoor wil zorgen dat 15% minder uitkeringen aan het einde van deze collegeperiode gerealiseerd wordt. Dit levert een structurele besparing op. De PvdA hoopt dat dit gaat lukken en wenst het college veel succes. Bij fasering van investeringen is een verschuiving van een investeringsboeg golf van bijna € 10mln te zien van 2019 naar 2020. Natuurlijk is er altijd een reden hiervoor, maar het roept wel de vraag op hoe realistisch de planningen zijn. Kan de wethouder een toelichting hierover geven? Het laatste puntje. Het lijkt erop, dat de investering van een heropenstelling van de Noordeindseweg zomaar in gefietst is in deze zomerrapportage. Wel verwijst het college naar een raadsbesluit van 2016. Moet dit niet via een afzonderlijk raadsvoorstel naar de raad komen? Moet dit niet inhoudelijk besproken worden in de commissie ruimte? Kan de wethouder dit toelichten? Dank u wel.

Mevrouw De Geus heeft de zomerrapportage ontvangen. Het ziet er duidelijk en overzichtelijk uit, maar graag wil ze, voordat ze in gaat op de gevraagde beslissing, een paar punten uitlichten. Bij de bedrijfsvoering is er een verhoging van het krediet nodig van € 90.000 voor audiovisuele middelen. GL juicht dit toe, want GL heeft bij het onderwerp dienstverlening een paar maanden geleden al geïnformeerd naar de werkbaarheid van digitale dienstverlening voor de visueel gehandicapte burger. Wellicht komt het door de lage bijdrage, maar er is een stijging van woningaanpassingen. Goed dat de mensen hiervan gebruik maken. Of het nu gaat om het verlagen van een drempel of een voorziening in de

badkamer, veiligheid in huis staat voorop in deze gemeente. Bij het beleidsveld sport is de BTW niet langer aftrekbaar. Er is een subsidieregeling specifieke uitkering sport gekomen. Maar doordat in 2019 in alle gemeenten meer is aangevraagd dan beschikbaar is, is er in Lansingerland een nadeel van € 31.000. Dat is een tegenvaller, maar Lansingerland gaat door. Voor de realisatie accommodatieplan is een extern gespecialiseerd bureau nodig. Dit is een lastenverzwaring van € 30.000. Maar toch is het belangrijk om door te gaan, want iedereen beweegt, uit de sportvisie 'scoren met sport'. Mensen die bewegen en sporten zijn fitter en gezonde mensen. Nu het afval en afwateringmanagement. De hoeveelheid restafval neemt niet af. Verwerkingskosten en de totale verbrandingsbelasting vallen hoger uit. Een structureel tekort van € 101.000. Maar zoals iedereen weet, pleit de fractie van GL al langer voor het invoeren van diftar. Hierbij wordt de burger, die afval goed scheidt, beloond. Daarmee geeft de gemeente de regie in handen van de burger. Dat loont, voor zowel de burger als voor de gemeente. In de gemeente Hoeksewaard, waar ze zelf oorspronkelijk vandaan komt, wordt al jaren gewerkt met diftar. Ze kent burgers, die slechts één keer per kwartaal hun klike met restafval aan de straatkant zetten. De burgers zijn erg gemotiveerd afval te scheiden, want het loont. De besparing voor zowel de burger als de gemeente is substantieel. Hierop aansluitend wil ze dan ook wethouder Fortuyn bedanken voor de informatie over afval, die een week geleden bij de burger in de brievenbus viel. GL hoopt dat de inwoners dit lezen en hierdoor gestimuleerd worden bij het scheiden van het afval, want het blijkt dat de hoeveelheid ingezamelde PMD minder stijgt dan begroot en dat kan anders. Dan nog € 100.000 voor de tegels van de Windas. De drie O's: onvoorzien, onontkoombaar en onuitstelbaar. Hier is al veel over gezegd al zou ze zelf persoonlijk nog wat toe willen voegen, maar dat gaat ze niet doen. Gevraagd € 60.000 voor de benodigde werkzaamheden voor de bouw van 30 sociale huurwoningen. GL is sowieso voor het bouwen van meer woningen, dus daarmee ook sociale huurwoningen en kan hier dus niet tegen zijn. De hondenbelasting. Een structurele lagere opbrengst van € 10.000. Wat ligt hieraan ten grondslag? Zijn dat minder honden? Minder aangegeven honden? Of minder controle hierop? GL is voor het betalen van hondenbelasting, want de vervuiler betaalt en ruimt daarom ook zelf de hondenpoep op. De gemeente informeert en faciliteert hierbij. Het Berkelsedijkje, ruimtelijke ordening. Geraamde kosten € 990.000. Dat kan anders en ook een stuk goedkoper. De fractie van GL is van mening dat dit Berkelsedijkje, als men echt de fietsveiligheid wil veranderen, afgesloten moet worden voor snelverkeer. De heer Van Santen moest even nadenken over die hondenbelasting. Dat triggerde hem. Mevrouw De Geus heeft zelf ook een hond. De heer Van Santen hoorde haar het hebben over: de vervuiler betaalt en ruimt zelf zijn vuiligheid op. Als die vervuiler zelf die troep opruimt, waarom moet hij dan nog betalen? Mevrouw De Geus antwoordt, dat de gemeente hierbij faciliteert. Er staan afvalbakken, waar de poepzakjes ingegooid kunnen worden. De poepzakjes zijn tegenwoordig gratis. Dat is wat de gemeente doet. En controleert ook dat de mensen hondenbelasting betalen. Dat kost ook geld. Zelf heeft ze een hond en ze is er niet op tegen om hondenbelasting te betalen. Ze vindt ook dat mensen meer gestimuleerd en geïnformeerd moeten worden hierover, want mensen weten vaak niet waar ze aan toe zijn. Ze zeggen: ik betaal toch, laat de gemeente het maar opruimen. Daar is ze het niet mee eens. GL is het er niet mee eens. Het Berkelsedijkje had ze gehad. Dan nu de gevraagde beslissing. Een kredietaanvraag van € 600.000 voor de heropenstelling van de Noordeindseweg in Berkel en Rodenrijs. Dat wil de fractie van GL niet en gaat hiermee niet akkoord. Een paar jaar geleden is er veel geld gestoken in de rotonde. Deze wordt nu weer weg gehaald. De maatregel was om langzaam verkeer te beschermen. Door het weg halen van de rotonde wordt het weer een ontsluitingsweg. Dat wil GL niet. Niet alleen vanwege de veiligheid van langzaam verkeer, maar ook financieel, temeer de gemeente juist bezig is aan de Boterdorpseweg, Oudlandselaan, ze meent 7 rotondes veiliger te maken voor de fietser. Dat is goed. Voor GL is het ondenkbaar dat de rotonde aan de Noordeindseweg wordt weg gehaald. Hoe zit het dan hier met de fietsveiligheid? Dank u wel.

De heer Dieleman heeft allereerst een compliment aan het college, dat ze hier vanavond met zijn allen aanwezig zijn. Hier heeft men het al eerder over gehad, bij planning en control documenten, toen de wethouder financiën aan het woord was. Fijn dat ze vanavond hier allemaal zijn, want het gaat tenslotte over de volledige breedte van de gemeentebegroting. Hij wil eerst reageren op de opmerking van L3B. Hij kan het zich enerzijds voorstellen, dat er meer behoefte is aan informatie over hoe het loopt m.b.t. het behalen van doelen. Anderzijds wil hij wel de kanttekening plaatsen: laat men niet een halfjaarlijkse jaarrekening gaan maken. Dat is echt gruwelijk veel werk, als al die doelen gerankt en gescoord en ingevuld moeten worden. Laat men een beetje de middenweg gaan zoeken. Hij heeft het planning en control document uit 2017 bij gepakt. Daar staat expliciet in dat gerapporteerd wordt op afwijkingen boven de € 100.000. Met elkaar is vast gesteld, dat de zomerrapportage een document is. De heer Philippens gaf daarom ook aan, dat het met name om de mutaties op het beleid gaat. Dit lijkt de heer Dieleman een interessant punt om een keer over door te praten. Hij weet niet of dat gelijk met een motie geregeld moet worden bij de eerstkomende raadsvergadering, maar hij wil de last wel een beetje in verhouding laten. Dan gaat hij nu iets heel saais doen. Hij heeft er lang over nagedacht, hoe hij dit leuk kon doen, maar hij kon dat niet bedenken. Hij gaat de zomerrapportage doorlopen en per paginanummer gaat hij een opmerking plaatsen. Hartstikke saai, maar voor de ambtelijke ondersteuning

en voor de wethouder misschien een handige manier om mee te kijken waar hij een opmerking bij heeft. Blz.4, de inleiding: fijn, dat het amendement ingediend bij de kaderbrief netjes is verwerkt. Hij hoopt, dat het volgend jaar netjes in één keer wordt gedaan, op de juiste manier, zodat netjes de financiële verordening gevolgd wordt. Blz.6, de incidentele en structurele wijzigingen in de zomerrapportage: hij zou het fijn vinden als die de volgende keer niet alleen op één plek in een tabelletje worden gepresenteerd, maar ook netjes in de tabelletjes bij de verschillende programma's en taakvelden, zodat makkelijk te zien is, welke mutaties doorlopen in de meerjarenbegroting en welke alleen effect hebben in 2019. Blz.6, de nieuwe cao: deze is nog niet verwerkt in de zomerrapportage. Dat vindt de CU jammer. Het is al een tijdje bekend, dat deze cao eraan zat te komen. Hij is inmiddels ook definitief. Dat heeft best wel forse financiële gevolgen, hoort hij om zich heen. Hij had graag gezien dat het ook was mee genomen in het actuele financiële beeld, wat nu wordt voorgelegd. Dan een technische opmerking op blz.7: station Bleizo heet inmiddels station Lansingerland Zoetermeer. Blz.10, de kosten die nodig zijn voor de opening van het Urban Sports Park: de CU is groot voorstander van het Urban Sports Park, hartstikke tof, maar het is al wel geopend. Dus het is best gek om in de zomerrapportage geld aan te vragen voor iets wat al gebeurd is. Stel dat dit eruit geamendeerd wordt, maar dat gaat de CU helemaal niet doen, dan zijn die kosten al gemaakt. Dat moet anders in de manier van rapporteren. Blz.12, beleidsaccenten en geld wat niet is uitgegeven: de CU vindt het jammer dat als het geld niet wordt uitgegeven, omdat een planning niet wordt gehaald, dit geld dan terug vloeit naar de algemene reserve. Laat men kijken, als men bij dit soort thema's het geld niet kan uitgeven omdat dit volgend jaar pas wordt gedaan, of dan het budget niet overgeheveld kan worden. Dat zou de CU verstandiger vinden bij deze doelen. Blz.13, uitkeringen voor participatiewet: de CU vroeg zich af of het reëel is, dat die aframing gedaan wordt. Of wordt hiermee eigenlijk een bezuinigingstaakstelling opgelegd? Verwacht het college dat dit gehaald wordt? Of is het een ambitie, die nu vastgelegd wordt in een tussentijdse rapportage? Dit had meer thuis gehoord in een begroting dan in een tussentijdse zomerrapportage. Goed om te zien op blz.13 dat de communicatie over de collectieve zorgverzekering werkt, het extra budget is de CU meer dan waard. Blz.14, risicomelding voor woning aanpassingen: goed dat die melding wordt gedaan. De CU hoopt dat die in de jaarrekening ook netjes wordt gekwantificeerd en wordt opgenomen in het risicotabel. Het is nu nog een beetje een wazige risicomelding, want men heeft nog geen idee waar het dan precies over gaat. De CU hoopt dat het bij de jaarrekening ook netjes in de weerstandsvermogen wordt meegenomen. Blz.18, een pand aan de Götzenhainsingel: hij vroeg zich af of er naast de Pecto's nog een pand was daar. Dit mag ook schriftelijk beantwoord worden, want die vraag had hij schriftelijk moeten stellen. Nog twee vragen, maar eerst een opmerking. Op blz.20 gaat het over de kosten voor het herstel van de Windas. Dat zijn best forse kosten. De CU baalt er erg van dat dit niet meer verhaald kan worden op de aannemer en de ontwerper van het zwembad. Het schijnt niet anders te zijn. Hij hoopt wel, dat hiermee het hele probleem is opgelost en dat men niet over een paar maanden in een brief moet lezen dat er nog meer tegels los laten in dat zwembad. Hij hoort de wethouder fluisteren dat ze vast zitten en dat is een geruststellend bericht. Blz.23, wonen: fijn dat de planning van Wilderszijde inmiddels landt in de planning en control documenten, dat die grex ergens in de toekomst geopend wordt, op redelijk snelle termijn, hoe eerder hoe beter. Fijn dat er sociale huurwoningen bij komen in Berkel centrum. Dat kan de CU ook steunen. Tot zover zijn saaie bijdrage vandaag, met excuses daarvoor.

De heer Ruitenbergh heeft de zomerrapportage vooral beschouwd als een financiële rapportage, maar hij denkt wel dat de bespiegelingen, m.b.t. de vraag of er ook wat meer over beleidsdoelen gezegd kan worden, op zich terecht zijn. Daarbij is hij het ook wel eens met de kanttekening van de heer Dieleman, dat men geen jaarrekening licht moet maken. Ooit was er een stoplichtrapportage, misschien zou dat een aardige suggestie zijn, op hoofdlijnen en niet alleen financieel, maar ook inhoudelijk. De heer Philippens is even aan het zoeken hierin. Het moet niet teveel meerwerk opleveren, maar die beleidsmatige informatie zou het college toch gewoon te allen tijde scherp moeten hebben. Daar zou het college op moeten sturen. Bij de zomerrapportage zou dat best makkelijk neer te zetten zijn. Misschien een vraag aan de wethouder. Hem lijkt dat redelijk te doen. De heer Ruitenbergh kan zich dat voorstellen op hoofdlijnen. Als gevraagd wordt hoeveel art.37 vragen binnen de tijd worden afgehandeld is dat best veel uitzoekwerk. Dat ziet hij niet als een hoofdlijn. Hij gaat straks iets zeggen over de bijstand en hij kan het zich voorstellen dat men wil weten wat de actuele stand van zaken is bij het aantal bijstandsuitkeringen. En ligt men nog op schema? Hetzelfde geldt voor het aantal cliënten in de WMO enzovoorts. Op hoofdlijnen kan hij zich voorstellen dat het nuttig is. In het coalitieakkoord is afgesproken dat de gemeente financieel wat scherper aan de wind zal zeilen. De reserves zijn op orde en er is geen reden om deze verder op te laten lopen. Uit de zomerrapportage blijkt, dat dit ook gerealiseerd is. Er is structureel ongeveer een evenwicht en enkele incidentele uitgaven zijn bekostigd uit de reserves. Het overschot wat gepresenteerd wordt, vindt het CDA eigenlijk een wat verkeerde beeldvorming. Er is niet echt sprake van een overschot, er is een kunstmatig overschot omdat er wat meer uit de reserves is gehaald dan nu direct nodig is. Wat betreft het raadsvoorstel: hier kan het CDA mee instemmen. De genoemde investeringen hebben de steun van het CDA. Het is mooi en belangrijk om in deze krappe

woningmarkt een voortgang te boeken in het dossier Wilderszijde. Het is mooi, dat er voortgang zit in het volledig uitvoeren van het mobiliteitsplan Berkel, een nadrukkelijke CDA wens, waaronder het ook het herinrichten en de heropenstelling van de Noordeindseweg. Er is een uitgebreid raadsvoorstel gemaakt, richting de heer Azzouzi, met afgewogen beeldvorming en niet iedereen is het eens met alle voorstellen, dat is bekend. Het Berkelsedijkje is daar één van, de heropenstelling van de Noordeindseweg, de aanpak Berkel centrum, de Herenstraat. Het is een afgewogen voorstel, waarvoor iedereen wat in te vinden valt. Met investeringen in Pecto's wordt een gebouw in Bleiswijk gerealiseerd, waarmee men activiteiten voor de jeugd extra kan realiseren. En bijna iedereen wil meer huurwoningen, dus het is goed om te kijken naar de mogelijkheden op de locatie De Wilderd in Berkel. Maar het is wel zaak, dat men niet door slaat in het los laten van de financiële discipline. Hij leest dat de structurele verhoging van de cao voor gemeenteambtenaren nog niet in deze cijfers zit. Al eerder heeft het CDA aangegeven, dat het belangrijk is om bij de volgende meerjarenbegroting de structurele effecten vanuit integraal huisvestingsplan basisscholen mee te begroten. Het is nog maar zeer de vraag of het met de bijraming van € 1,8mln structureel voor de jeugdzorg klaar is. Lansingerland is een jonge gemeente. Het CDA maakt zich daar wel zorgen over. Hoe kijkt het college hier tegen aan? Durven zij een doorkijk te geven in de jeugdzorg? Een belangrijke post. Verder is te lezen dat structureel € 1,2mln afgeboekt wordt van de participatiewetuitkeringen, de bijstand, omdat er toegewerkt wordt naar 15% minder uitkeringen aan het eind van de collegeperiode. Een nobel streven. Het CDA is het er volledig mee eens. Maar financieel gezien, kan het pas afgeboekt worden als er daadwerkelijk resultaten zijn behaald. Hoe hard is deze € 1,2mln? Hoe zeker is het dat jaarlijks voor € 2ton aan snippergroen verkocht wordt? Deze post zit er al jaren in en soms krijgt hij het gevoel dat er een onuitputtelijk arsenaal aan snippergroen in deze gemeente is. Al met al vindt het CDA dat bij deze zomerrapportage wel een beeld ontstaat, waar het woord onzekerheid bij past. Het zal zeer belangrijk zijn, dat in de meerjarenbegroting 2020/2023, die hij vandaag op de mat zag ploffen, scherp wordt gekeken hoe groot de financiële draagkracht is. Niet alleen tot 2023, maar ook daarna, want besluiten die nu genomen worden hebben meerjarige consequenties. Het mag duidelijk zijn dat voor het CDA noodzakelijke voorzieningen, zoals investeringen voort komend uit het integraal huisvestingsplan voor basisscholen een streepje voor hebben op investeringen, die meer het karakter hebben van luxe investeringen, zoals een cultuurhuis in Berkel. Nog een paar andere aandachtspunten / vragen. Hij leest dat de hoeveelheid restafval niet afneemt, maar tegelijkertijd de kosten voor inzameling van PMD en GFT toenemen. Dat lijkt in tegenspraak met elkaar. Kan wethouder Fortuyn misschien toelichten hoe het kan dat aan de ene kant het restafval niet afneemt, maar blijkbaar de kosten voor PMD en GFT wel toenemen? Kennelijk wordt daar wel meer van ingezameld, want anders zouden die kosten niet stijgen, zou men mogen veronderstellen. Het CDA vindt het jammer, dat de realisatie van het nieuwe afvalbrengstation vertraging heeft opgelopen. Het CDA dringt erop aan dat dit zo spoedig mogelijk wordt gerealiseerd, zodat de kwaliteit van het station sterk verbeterd wordt en dat men grip krijgt op deze afvalstroom. Het CDA blijft zich wat zorgen maken, dat is niet helemaal het juiste woord, maar de structurele effecten van de verkoop aandelen Eneco zitten er niet in, terwijl dit wel van belang is, omdat het structureel nu ongeveer op nul zit. Als straks dat dividend weg valt: hoe kan de begroting op korte termijn structureel in evenwicht gehouden worden? Dat is nog wel een vraag aan de wethouder financiën. Hoe is de te verwachten verkoop aandelen Eneco meerjarig mee genomen? Als laatste punt: er valt op, dat er regelmatig slordigheden gecorrigeerd worden, die financieel best veel impact hebben. Hij heeft gelezen over dubbel begroten, vergeten te begroten, investeringen die niet gerealiseerd worden en doorschuiven, vergeten de restwaarde van investeringen mee te nemen, waardoor het te investeren bedrag veel te hoog was. Het is mensenwerk en er worden fouten gemaakt, dat mag. Maar er is wel de keuze gemaakt om scherp te begroten en daarmee is de foutmarge kleiner geworden. Het is zaak, dat het hele college, en niet alleen de wethouder financiën, daar bovenop zit. Zijn vraag aan de wethouder financiën is: hoe zorgt men ervoor dat dit soort fouten verminderen? Dat de discipline beter wordt? Zou het een idee kunnen zijn om een soort Zalm-norm in te voeren, waarbij de budgettaire discipline altijd binnen het eigen programma opgelost moet worden? Dus een fout in het eigen programma moet men zelf corrigeren in het eigen programma. Zomaar als idee, zodat het ook een collectieve verantwoordelijkheid wordt. Hier wil hij het bij laten. De voorzitter heeft hem ruim bemeten.

Mevrouw Van Olst wil eerst een compliment geven aan haar collega's, want ze vindt het mooi en bijzonder om te zien, dat iedereen een andere insteek heeft bij de behandeling van dit document. Dat geeft best veel input om over na te denken. Dus bij deze. Ze begint met ondersteuning van de bijdrage van de heer Philippens, want ze mist ook een beetje dat sturen op beleid. WJ heeft er ook een keer een opmerking over gemaakt bij de jaarstukken. Dat was toen bij de BAC. De accountant kijkt natuurlijk heel erg of het cijfermatig klopt, maar ze kijken niet of bepaalde doelen zijn behaald. Dat is voor de interne sturing natuurlijk wel belangrijk. Ze is daar zeker voor. De zomerrapportage is een afwijkingenrapportage. In hoeverre past de uitvoering bij de gemaakte begroting? Best wel goed. Er is scherp begroot, dus is er meer kans op afwijkingen. Dat valt best wel mee. De Snip levert minder op dan de boekwaarde en deze moest worden afgeboekt. Kort door de bocht: een resultaat van min € 1,9mln,

maar dat is wel een incident. Ze wil verder aansluiten bij alle voorgaande sprekers. Echt heel goed. Ze heeft nog wel wat vragen. Ze wil eigenlijk met de zomerrapportage niet besluiten over zaken die niet eerder besproken zijn of die niet helemaal zijn doorgesproken. Net werd de Noordeindseweg genoemd. Ze weet dat op 31 maart 2016 een uitgebreid voorstel is geweest met amendementen en moties, klopt. Alleen, toen werd er echt over een ander bedrag gesproken. Ze vindt het eigenlijk niet kunnen, dat dat in de zomerrapportage zo er doorheen gefietst wordt. Zo heeft ze ook vragen bij de investering in het Berkelsedijkje. Wanneer is dit precies besloten? Over de andere posten zou ook nog wat gezegd kunnen worden en ze zou graag van de betreffende portefeuillehouder willen weten of dat nou ook echt besloten is of dat het nu hier dan besloten moet worden. Ze realiseert het dat dit technische vragen zijn, maar ze merkte bij het lezen van dit document, dat ze het best wel lastig vond om te lezen, terwijl ze best wel financieel onderlegd is. Dan vraagt ze zich af hoe dat dan bij de anderen gaat. Daar wil ze straks nog een opmerking over maken, over misschien het verbeteren van de leesbaarheid. Die technische vragen heeft ze dus niet kunnen stellen. Er stond een presentatie gepland, die geannuleerd was en dat vindt ze dus best wel jammer, want ze had er behoefte aan kunnen hebben om sneller tot de inhoud te komen. WIJ zou het daarom fijn vinden als voor dit document, maar ook voor de begroting, die binnenkort behandeld wordt, die inderdaad net op de mat plofte, dat er een leeswijzer zou zijn, waarin precies staat in jip en janneke taal wat er begroot wordt c.q. wat er gerealiseerd is, afhankelijk van welk document het is. Bijvoorbeeld één pagina met nieuw beleid met bijbehorende kosten, een pagina met wijzigingen in de meerjarenbegroting en hoe deze worden gedekt. Dan hoeft ze niet meer naar reeds besloten zaken te kijken. Dan kan ze sneller tot de kern komen, want het zijn ontzettend veel bladzijden. Ze vindt het zo zonde van de tijd om eerst te moeten uitvogelen hoe iets in elkaar zit om dan pas tot de kern te komen. Dat zou ze graag willen. Dank u wel.

Veel van de punten van de heer Van Santen zijn al door zijn collega's genoemd, dus hij begint met de punten die niet genoemd zijn. Allereerst dank voor de zomerrapportage. Hij is het met de heer Philippens eens, dat het goed zou zijn om toch ook wat meer te focussen op het beleid, de belangrijke dingen in het beleid. Misschien moet de raad daar dan een voorstel in doen. Dat steunt hij van harte. De VVD is natuurlijk ook blij met het positieve saldo, maar sluit ook aan bij voorgaande sprekers, dat dit wat gekunsteld is. Maar goed, liever positief dan negatief. De CU refereerde al aan de collectieve zorgverzekering. Dat vond de VVD ook een positief punt. Met name een campagne die hierop is gevoerd heeft tot positieve resultaten geleid. Dat is mooi beleid in effectiviteit, wellicht dat dit op meerdere fronten navolging kan hebben. Dit mag toch wel een succesje worden genoemd. Wat hem opvalt en nog niet genoemd is, is dat er € 9ton aan lagere uitgaven is op de openbare ruimte. Dat is één van de speerpunten in het coalitieakkoord. Er was € 1,7mln vrij gemaakt en nu ziet hij € 9ton minder. Dat is nogal wat op die € 1,7mln. Hij begrijpt dat niet goed. Hij ziet behoorlijk wat vluchtheuvels waar al het onkruid doorheen komt. Hij zou graag van de betreffende portefeuillehouder willen horen hoe dat nou zit. Wat ook opvalt is dat er een passage is waarin staat dat de huurinkomsten van het gemeentehuis tegen vallen, maar de servicekosten hoger zijn dan verwacht. Dat kan gebeuren natuurlijk. Wat hij zich alleen voorstelt, is dat die servicekosten dan ook omlaag worden gebracht. Dat zou hij graag willen horen van de portefeuillehouder, of dat ook het geval gaat zijn. De CU begon over Wilderszijde, het voorbereidingskrediet. Misschien kan hij daar nog een toelichting op krijgen, want er is natuurlijk al eerder € 1,3mln aan voorbereidingskrediet verstrekt. Nu wordt er € 2,5mln extra gevraagd. Hij heeft in de toelichting gelezen, dat het iets te maken heeft met een nieuwe manier van kijken naar een grex en hoe dat geopend wordt. Is dat dan voor het volledige bedrag van € 2,5mln te verklaren? Of zit er toch een splitsing in? Dat zou hij graag willen weten. Heeft men gewoon meer geld nodig dan gedacht? Een ander punt is de OZB. Dat zou dan één van de doelen zijn, die hij graag terug gekoppeld had willen zien. Eén van de speerpunten is dat de gemeente aan het eind van deze periode op het landelijk gemiddelde zit qua lokale lasten. Het is goed om te zien dat de huizenprijzen omhoog gaan en dat er meer geld binnen gehaald wordt, maar gaat het nu ook richting het landelijk gemiddelde? Dat zou hij graag teruggekoppeld willen zien. Als dat niet zo is: wat gaat men daar dan aan doen? Zit het dan in de begroting? Hij ziet overhead € 9ton extra uitgaven en er staat geen enkele toelichting. Dan kan hij alleen maar vragen: kan daar iets op toegelicht worden? Waar dat in zit. Wat het snippergroen betreft, had hij hetzelfde als het CDA. Is er dan ook € 2ton binnen gehaald of wordt dat dit jaar gehaald? Is het te voorzien, dat er elk jaar € 2ton binnen gehaald wordt? Daar is hij heel benieuwd naar. Over de jeugdzorg heeft hij dezelfde punt als CDA en PvdA. Het is nu alweer € 1,8mln meer. Waar eindigt dit? Hij zou willen weten hoe het college daar tegen aan kijkt. Hoe krijgt men dat enigszins in de klauwen? Het verbeteren en per abuis dat, daarbij had hij hetzelfde gevoel als het CDA. Wel eerlijk dat het er staat, maar ook wel weer opmerkelijk. Graag daar een toelichting op, hoe dat enigszins voorkomen gaat worden de volgende keer. Hier wil hij het bij laten. Dank u wel.

Mevrouw Den Heijer vindt het ook een prima rapportage, omdat het een mooi beeld geeft van de uitvoering 2019, wat betreft de financiële situatie. Fijn ook, dat het hele college aanwezig is. Dat wordt ook door D66 gewaardeerd. Dan terug naar wat eerder is gezegd. Het voorstel van de heer Philippens kan

ze goed volgen, maar ze vraagt zich wel af hoe dat zich verhoudt tot de jaarstukken, die de raad voor de zomer altijd krijgt, waar veel van dat soort doelstellingen in staan vermeld en ook waar de gemeente ongeveer staat. De heer Philippens merkt op, dat in de jaarstukken terug gekeken wordt. De zomerrapportage is echt een halfjaar rapportage. Tussentijds kan dan nog bijgestuurd worden. Over een half jaar komen de jaarstukken, dan wordt terug gekeken naar 2019. Dan kan men niet meer bijsturen, dan is het al gebeurd. Als er meer beleidsmatige informatie is bij de zomerrapportage, dan kan de raad scherper bij sturen. Mevrouw Den Heijer denkt dat daar dan nog eens over door gepraat moet worden, hoe dat eruit komt te zien. Het klinkt goed en ze kan zich er iets bij voorstellen, maar hoe dat allemaal precies moet, weet ze even niet. D66 heeft het wel nagekeken en dan is te zien dat al die afgehandelde art.37 vragen wel goed vermeld staan in die jaarstukken. Daar kan dat soort informatie vandaan gehaald worden, maar het zou mooi zijn als het op een bepaalde manier gekoppeld kan worden. Het voorstel van WIJ ondersteunt D66 op zich ook. Men gaat nu akkoord met wat financiële wijzigingen, die de raad wellicht nog niet geaccordeerd heeft. Ze is benieuwd naar de reactie van de wethouder daarop. Wat had D66 algemeen? D66 heeft in detail opmerkingen, maar heeft ook geprobeerd er een beetje boven te hangen, op hoofdlijnen. Dan vallen 3 dingen op. Het college onttrekt een aantal miljoenen uit de algemene reserves. Dat wist men al wel bij de begroting en daar heeft iedereen mee ingestemd. Maar toch blijft nu het gevoel kleven: hoe zorgt men ervoor dat het niet door schiet? Dat alle risico's goed ingeschat worden, want dat wordt nu wel heel erg belangrijk. Hij denkt even aan de risico's rondom Wilderszijde. Als dat op tijd ontwikkeld moet worden en er allerlei marktontwikkelingen aan de gang zijn, hoe zorgt men dat men die discipline krijgt? Er is scherp begroot en dat is verteld aan het begin. Maar er zijn nu wel veel grote afwijkingen te zien en meer foutmarges. Bij dyslexie is een meevaller van € 2ton. De melkkoe het snippergroen valt natuurlijk ook enorm op. Dan tegenvallers in het groenbeheer bij de Groenzoom. Wat is de reden van die toch wel grote afwijkingen? Zowel incidenteel als structureel. Hoe krijgt men de discipline op dat vlak weer terug? Tot slot valt op, dat veel visies en plannen, die erg belangrijk zijn voor de ontwikkeling van de gemeente, vertraging kennen of naar achteren worden geschoven. Dan heeft ze het over het afvalbeleid. Dat had sowieso al veel eerder aangepakt moeten worden. Maar ook Wilderszijde, het integraal verkeersplan en het afvalstation. Wat is de verklaring dat er zoveel dingen vertraging oplopen of een lange looptijd kennen? Want vertraging kost uiteindelijk natuurlijk gewoon geld. D66 heeft ook naar beleidsmatige voorstellen of wijzigingen in het stuk gekeken. Ze loopt er een paar langs. Niet allemaal vanwege de tijd en ook de dingen die al gezegd zijn. Sport: daar zijn hele mooie resultaten geboekt, dus daar heeft D66 eigenlijk geen opmerkingen over. Er wordt gesproken over het doorbreken van een trend van hogere kosten voor jeugd met een beperking. Dat snapt D66 niet helemaal. Is dat een landelijke trend? Wordt die zorg dan versoberd? Graag uitleg van de wethouder, welke kant het op gaat en hoe de commissie daar bij betrokken wordt, want het is toch een behoorlijk vraagstuk. Ook de kosten van dyslexie zijn € 2ton lager dan geraamd. Dit kan duiden op minder klanten, maar het kan ook zijn dat de gemeente niet goed bereikbaar is voor deze doelgroep. Heeft de wethouder hier een beeld van? Onderzoek naar gebruik van PGB's. Over de tekst heeft D66 zich een beetje verbaasd. Er staat dat er specifieke wensen zijn van ouders voor hun kinderen. Maar dat is natuurlijk niet altijd zo. Vaak zijn het niet alleen wensen, maar het is nodig, omdat er geen andere zorg is voor die kinderen. D66 snapt dat hierop gestuurd en onderzocht moet worden, maar het uitgangspunt moet wel gaan, dat het hier om noodzakelijke zorg gaat en niet alleen maar een wens van een ouder. Kan de wethouder aangeven hoe zij de discussie hierover met de raad aangaat? Komt hier bijvoorbeeld nog een beeldvorming over? Wat opvalt zijn de ontzettend hoge kosten voor de afvalverwerking. D66 hoopt echt, dat dit een duidelijke wake-up-call is voor het college om er serieus mee aan de slag te gaan. Een vraag hierbij. In Woerden wordt scheiden beloond met een financiële vergoeding. Wordt dit ook in het beleid mee genomen als voorbeeld? Dan duurzaamheid, een belangrijke. Wat opvalt is dat er helemaal geen ontwikkelingen of mutaties zijn. Dat kan duiden op een ontzettend goede raming, maar in de jaarrekening was al eerder te zien, dat er helemaal niets over gemeld wordt. Daar was die paragraaf ook helemaal leeg. D66 hoopt, dat de wethouder het beeld kan weerleggen, dat er helemaal niets gebeurt op het gebied van duurzaamheid en dat er binnenkort een heel mooi uitvoeringsprogramma ligt, waar duidelijk komt te staan welke mooie dingen er allemaal gebeuren. De heer Van Santen merkt op, dat als er niets vermeld staat dit niet betekent dat er niets gebeurt. Mevrouw Den Heijer zei dat ze hoopte dat de wethouder het beeld kan weerleggen. Het lijkt alsof er niets gebeurt. Ze nam even de jaarrekening mee, waar ook een lege pagina was over duurzaamheid, terwijl het toch wel een heel belangrijk onderwerp is. Dan nog één puntje, eigenlijk veel meer, maar daar laat ze het dan even bij. Wat opviel, is dat voor de aanleg van de A13/A16 een bijdrage van Rijkswaterstaat is ontvangen. Deze is toegevoegd aan de algemene reserves. Daarna is er weer wat onttrokken, € 50.000 voor inhuurlasten. Hoeveel is er nu van Rijkswaterstaat ontvangen en wat is er met dat geld gedaan? Moet dat geld niet gebruikt worden om de omgeving mooier te maken of om de weg verder in te passen? Hier laat ze het even bij. Dank u wel.

Beantwoording college

Wethouder Abee bedankt de commissie voor alle vriendelijke woorden, die geuit zijn rondom tevredenheid over de cijfers, het resultaat en de opzet. Maar ook dank voor alle kritische noten, want men moet inderdaad proberen de lat steeds hoger te leggen. Als het over zo'n kritische noot gaat, komt hij natuurlijk gelijk bij de heer Philippens uit. Niet omdat hij nu zijn vinger opsteekt, maar hij was nou eenmaal als eerste aan het woord. De wethouder zegt eerlijk, dat hij snapt wat hij bedoelt. Of hij denkt het te snappen. Hij kan het voor een belangrijk deel wel volgen. Gevraagd wordt of men niet meer zicht moet krijgen op wat dat doet met kengetallen, hoe zich dat verhoudt. Daar heeft hij op zich natuurlijk een punt. Alleen, de heer Ruitenbergh noemde al begroting light, de raad heeft inmiddels de begroting gekregen, waar nou juist alle punten, die in zo'n zomerrapportage genoemd zijn, als het goed is, vertaald worden. Als er structureel echt effecten zijn, die iets met kengetallen doen, zijn die juist in de begroting vertaald. De heer Philippens begrijpt dat, dat het dan ook weer in de begroting terug komt. Hij wil echter graag halfjaarlijks kunnen sturen, dus ook op die zomerrapportage. Wethouder Abee zegt dat hij zich daarbij moet realiseren dat die zomerrapportage er volgend jaar weer rond deze tijd ligt. Als hij nu zou willen sturen op bijvoorbeeld een gewijzigd cijfer in het sociaal domein, dan zal dat niet zo eenvoudig zijn. De heer Philippens zoekt dan even wat het nut is van de zomerrapportage, als de raad daar niet op kan sturen. Wethouder Abee geeft aan, dat het primair een afwijkingenrapportage is, die aangeeft wat in de begroting de bedoeling was en wat het is waar men op denkt uit te komen. Qua duurzaamheid zit het helemaal in lijn van hetgeen begroot was en wat de bedoeling was. Aangegeven wordt waar het college afwijkingen ziet. Dat kunnen afwijkingen zijn, waar men invloed op heeft, maar het zijn vaak afwijkingen waar men geen invloed op heeft, denk aan de uitkeringen, de uitkering van het rijk. De heer Philippens denkt dat dan nog steeds het idee is dat de raad erop kan acteren. Wethouder Abee probeert te zeggen, dat de zomernota over twee weken wordt behandeld. Volgende week is er de eerste beeldvorming van de begroting. Twee weken later wordt de begroting besproken, als men het huiswerk goed heeft gedaan en daar gaat de wethouder vanzelfsprekend van uit, waarin de structurele gevolgen vanuit de zomernota verwerkt zijn. Op het moment dat de zomernota vast gesteld wordt, over twee of drie weken, wordt over 4 weken al de begroting behandeld. Die structurele dingen zitten verwerkt in die begroting, grotendeels. Of het moet iets zijn wat na het moment dat de begroting voor het college gesloten was, gedaan moet worden. Hij snapt het punt, hij wil ook wel kijken of toezeggen. Mevrouw Van Olst had begrepen, dat de zomerrapportage eigenlijk een maand geleden al aan de beurt was. Dan is er meer tijd. Wethouder Abee ziet heel voorzichtig geknik. Als er geknikt wordt, bedoelen ze gewoon ja, denkt hij. Dat zou inderdaad 4 weken helpen, maar dan nog denkt hij, rondom de extra inspanning die dat heeft voor de organisatie, hoewel dat natuurlijk geen punt moet zijn, maar men moet wel zo efficiënt mogelijk omgaan met de documenten die gemaakt worden, zo goed mogelijk, maar dat is waarom hij twijfelt over het punt. Hij snapt hem en hij gaat ook wel proberen of volgend jaar datgene concreter te maken is, door het toevoegen van een regel, of dat dan een stoplicht is, oranje, rood of groen, of dat nou het juiste is, maar dat er gekeken wordt of het college de commissie iets tegemoet kan komen. Maar men moet wel oppassen niet iets te doen, of het dan twee weken is of vier weken of zes weken. De heer Van Santen deed de suggestie dat de raad een aantal punten voorstelt, waarop de raad graag tussentijds op terug gekoppeld wil worden. Misschien helpt dat, dan hoeft de ambtelijke organisatie dat niet te gaan gokken. Wethouder Abee merkt op, dat er afspraken zijn. Als iets substantieel afwijkt t.o.v. de begroting, dan wordt de raad dat separaat gemeld. Stel dat een post ineens dramatisch afwijkt, daar zijn percentages voor afgesproken of absolute getallen, binnen de grondexploitatie gaat het dan over een miljoen. De heer Van Santen bedoelt niet de financiële getallen, want daar is geen discussie over. Het gaat meer over andere zaken dan financieel. Wethouder Abee geeft aan, dat bijna alles wat hier gedaan wordt een financiële vertaling heeft. Als geconstateerd wordt, dat er bij wijze van spreken 100 bijstandsuitkeringen bij zouden komen, dan heeft dat ook zijn geldelijk beslag. Het één is niet los te zien van het andere. Er wordt niet alleen een bedrag gemeld. Aangegeven wordt ook wat het dan is. Hij probeert echt te kijken hoe de commissie praktisch tegemoet gekomen kan worden, door te kijken of hetgeen gemeld wordt in de zomerrapportage voorzien kan worden van iets van een kengetal, om te kijken of dat laaghangend ook te doen is. Maar hij wil ervoor oppassen, dat men niet vier of zes weken voor de begroting het proces dubbel doet. De heer Philippens merkt veel steun in de raad voor meer beleidsmatige informatie. Hij begrijpt ook, dat dat misschien niet altijd makkelijk is om dat aan te leveren. Kan de wethouder de commissie er kort in mee nemen? De raad heeft doelen gesteld. Door het college zou daar op gestuurd moeten worden. De verwachting is dat zij die informatie altijd scherp hebben. Welke extra werk zit er in om deze informatie aan te leveren? Wethouder Abee mag hopen, dat het college dezelfde doelstellingen heeft. Met het geld wat de raad beschikbaar stelt, daarvan wordt het college geacht daar uitvoering aan te geven. Daar heeft hij geen twijfel over, dat dat zeker de inzet van het college zal zijn. Het gaat er om, dat niet alleen feitelijkheden vast gesteld worden, die weliswaar ook in de begroting omschreven worden, maar dat er een extra document gemaakt moet worden, dat er extra reuring gecreëerd moet worden rondom een tekst, die een aantal weken later als het goed is ook zijn beslag vindt in de begroting. Dan is het dubbelop. Dan zegt de commissie iets over de omvang van bepaalde uitkeringen en vervolgens ziet de raad het al staan. Daar zoekt hij echt naar. Hij begrijpt het punt en natuurlijk moet de raad het kunnen volgen, maar daarom is

die P&C cyclus zo afgesproken. Dit is het tweede jaar. Men moet het ook de kans geven en men moet niet op schijnzekerheden willen sturen. De voorzitter stelt voor om naar het volgende punt te gaan. Wethouder Abee wilde de heer Philippens echt goed bedienen, als de voorzitter hem het woord gaf. Bij de investeringen, waar ook de heer Philippens om vroeg naast een aantal andere mensen, moet men constateren, dat jaar in jaar uit de investeringen niet gehaald worden. Daar is de gemeente niet uniek in. Dat is wel verzachtend, want veel gemeenten hebben dat. Hij denkt dat er geen gemeente is, die zijn investeringen jaar na jaar haalt. Dat is een zorgpunt. Vandaar dat afgesproken is om in control gesprekken te hebben tussen de wethouder financiën en iedere keer verschillende portefeuillehouders om met de directeurs erbij te kijken wat er is afgesproken. Waar staat het nu? Wat is de verklaring? Moet er bij gestuurd worden? Om grip te krijgen op dat soort zaken. Het eerste gesprek vindt in maart ongeveer plaats. Zo houdt men met elkaar de vinger aan de pols om te kijken hoe het loopt, of men alles ziet. Belangrijk voor portefeuillehouders is om te weten wat er speelt. Belangrijk voor deze wethouder om een totaaloverzicht te kunnen hebben. Boeiend zijn de gesprekken met de wethouder duurzaamheid, dat begrijpt men. Bij zijn collega moet even indalen wat hij zei, maar dat geeft niet. Hij probeert er inderdaad handen en voeten aan te geven. Naast de in control gesprekken is afgesproken dat het investeringsprogramma helemaal doorgelicht wordt op reëelheid, zodat men daar volgend jaar meer grip op krijgt, op de bedragen die geraamd staan, dat die ook reëel zijn en dat er zoveel mogelijk lucht uit gehouden wordt. Dus ook daar reëel. Dus twee trajecten, die in control gesprekken en echt een extra actie intern om de investeringen tegen het licht te houden. De Azzouzi heeft ook specifiek om die zaken gevraagd. De andere vragen waren meer voor zijn collega. De hondenbelasting, ja, dat is altijd lastig. De SVHW doet dat voor de gemeente. Hij was er vanmiddag. Zij hebben weer uitstekende cijfers gekregen, ook vanuit de bevolking, goede positieve reacties. Dat zal later een keer toegestuurd worden als dat aan het inkt toevertrouwd is, letterlijk op papier. Zij doen dat voor de gemeente. Niet uit te sluiten is als de controle ietwat weg zakt of onbekender wordt, dat mensen de neiging zouden kunnen hebben om hun hond niet aan te geven, maar mevrouw De Geus behoort daar zeker niet toe. Aan de andere kant: een verschil van € 10.000 is nou ook weer niet direct het meest dramatische. Maar het hoort dat als men een hond heeft, men daarvoor belasting moet betalen, met de argumentatie die zij daar terecht voor gegeven heeft. De heer Dieleman heeft het over de beleidsmatige onderbouwing van een aantal zaken. Hij probeert het verhaal te nuanceren. De wethouder heeft geprobeerd daar in lijn op geantwoord te hebben. Dat is in lijn met wat hij gezegd heeft. De cao wordt genoemd door de heer Dieleman en de heer Ruitenbergh. Daar is iets over geschreven. In de begroting is dat terug te lezen, in de zomerrapportage is terug te lezen wat er gezegd is. Het had alles te maken met het moment waarop de zomerrapportage afgesloten moest worden. Toen was de cao er net nog niet. Dat was een kwestie van een week. Er moet een moment genomen worden. Belangrijker is, dat het in de begroting structureel is opgenomen. Als voorbeeld ook naar de heer Philippens. Een wijzing nu is structureel opgenomen in de begroting. De heer Dieleman merkt op, dat dat er niet staat in de zomerrapportage. Er staat dat het niet is opgenomen, omdat er mogelijk nog onderuitputting ontstaat op andere personele onderdelen. Daarmee wordt gezegd dat men de basis niet helemaal goed weet en de lasten en dat ze allebei niet opgenomen worden, omdat het wel tegen elkaar weg valt. Dat is natuurlijk een beetje onzeker. Wethouder Abee zegt dat dit een verkeerde conclusie is, die hij trekt. Als dat juist was, zou dat niet goed zijn. De wethouder probeert aan te geven, dat het moment van de cao en het moment van de zomerrapportage is. De heer Dieleman zegt dat dat niet is wat er staat. Hij wil de wethouder best geloven wat hij vertelt, maar wat hier staat is dat het niet gedaan wordt, omdat er mogelijk op verschillende onderdelen nog onderuitputting ontstaat op loon en inhuur. Hij leest de tekst voor, die hij voor zich heeft. Wethouder Abee zegt dat men op dat moment geen reden ziet om de budgetten aan te passen of om aan te geven, dat er een substantiële afwijking zal zijn, omdat naast een deel van de cao die in 2019 valt er mogelijk ook een onderuitputting is, waardoor de bedragen voor de zomernota niet substantieel zullen afwijken. De heer Dieleman merkt op, dat er dan toch vrij forse afwijkingen zijn. Er is een hoge gemeente cao met € 750, die alle ambtenaren de komende maanden gaan ontvangen. Dan zou hij het wel netjes vinden als zowel die hogere baten door onderuitputting als de hogere lasten vanwege een hogere cao allebei netjes worden verantwoord in de zomerrapportage. Wethouder Abee geeft hem gelijk als hij het zo stelt. De heer Ruitenbergh constateert dat de gemeente scherper aan de wind zeilt en dat dat in de cijfers te zien is. Daar is hij ook blij mee, denkt hij in zijn algemeenheid. Dat is het college ook. Hij voorspelt dat het bedrag in de zomernota natuurlijk afwijkt. Alleen al het feit dat de septembercirculaire daarna gekomen is, wat weer een aanpassing betekent. Uiteindelijk zal dat altijd weer afwijken, maar het college is wel blij met hetgeen ze gezegd hebben, ervoor zorgen dat grote overschotten op jaarbasis verdwijnen, scherper aan de wind zeilen. De heer Ruitenbergh vraagt terecht of niet doorgeslagen wordt naar de andere kant. Eerst vanwege de geschiedenis was er al te sober begroot, maar gaat men nu niet te optimistisch in de begroting doen, waardoor eventuele tegenvallers niet meer opgevangen kunnen worden. Hij ziet hem knikken, dus dit was de juiste samenvatting. Dat is natuurlijk altijd een lastig punt. Het is geen glazen bol, maar het blijft natuurlijk wel afhankelijk van een aantal factoren. Als men ziet wat in de zomerrapportage zit aan incidentele dingen, de heer Philippens noemde terecht de Snip, waar één komma zoveel miljoen afgeboekt wordt, dan gebeurt dat vanuit de reserve. Dat is ook wel het meest

logische, om eenmalige zaken daar uit te halen en om niet het beleid bij te stellen. Het is goed om de incidentele kosten incidenteel te verhalen. Gelukkig kan de gemeente zich dat nu veroorloven vanuit de reserves, maar het blijft natuurlijk lastig. Wethouder Arends zal straks doorgaan op de uitkering vanuit de BUIG. Daar probeert men inschattingen te doen, ook jaren vooruit, maar men probeert ook inschattingen te doen rondom inkomsten. Dat blijft, geen koffiedikkijken, want er is beleid, maar men probeert de cijfers vanuit het rijk zo goed mogelijk te interpreteren. Dat wordt niet kapot gerekend. Geprobeerd wordt juist om een redelijk conservatieve lijn te doen, om voorzichtig om te gaan met de inkomsten die meerjarig voorspeld zijn. Niet het allerhoogste bedrag inboeken, maar juist een redelijk midden. Dat is bij alle posten steeds wikkelen en wegen, waarbij de fluctuaties door een jaar heen best groot zijn. De heer Ruitenbergh vindt het helder wat de wethouder uitlegt. Iets als de Snip, dat begrijpt hij ook volkomen. Zulke dingen gebeuren vrijwel niet. Het gaat hem meer om het structurele beeld. Soms krijgt hij het gevoel dat er enthousiast € 1,2 mln voordeel gehaald wordt uit de bijstand, snippergroen structureel € 2 ton. Bij jeugdzorg heeft het CDA wat onzekere gevoelens. Als er dan tegelijkertijd hele grote investeringen worden gedaan als een cultuurhuis, terwijl andere zaken niet scherp in beeld zijn, dan kan men niet meer terug als dat structureel is vastgelegd. Hij wil dat scherp hebben. Hij wil een goed gevoel hebben, voordat er besluiten genomen worden. Kan men dat echt betalen? Wethouder Abee kan dat volgen. Daarom is bij alle investeringen ook gekeken naar het meerjarenperspectief. Hoe zit het erin? Is het verantwoord? Als men nieuwe lasten aan gaat. Op dit moment zijn heel veel dingen verantwoord, omdat de balans tussen optimistisch en conservatief iets ramen en de mogelijkheden om iets bij te stellen, zoals het er nu ligt, een verantwoorde zaak is. Het gaat ongetwijfeld afwijken, maar soms valt het mee en soms valt het tegen. De kunst is om toch wel uit te komen. Hij deelt dus de zorg, met elkaar de discipline hebben. Men moet ook zorgen, dat men zich niet overeet. Maar in deze nieuwe collegeperiode is ook wel afgesproken, dat er scherper aan de wind gezeild gaat worden. Dat betekent ook, dat men moet accepteren dat er een keer een tekort op de rekening ontstaat. Daar is dan gelukkig, niet als doel op zich, de reserve voor, die dat kan hebben. Dat moet men geen 10 jaar achter elkaar doen, liefst ook geen 2 jaar achter elkaar, maar als het een keer gebeurt, omdat er belangrijke uitgaven zijn gedaan, dan is dat ook te verantwoorden. Over Eneco is nog niets beslist. In de krant is er over te lezen. Niet uit te sluiten is, dat er mensen hier in de zaal zijn, die wat meer van de hoed en de rand weten. De wethouder wil niet pessimistisch zijn over het tijdstip waarop er daadwerkelijk wel iets te melden zal zijn. Belangrijk is, dat men denkt de dividend gelden te kunnen compenseren met de opbrengst. Maar er is ook een notitie toegezegd, vrijwel gelijktijdig met de uitkomsten van Eneco, wat dat zou betekenen m.b.t. die inkomsten. Duidelijk is dat dat voor de begroting eigenlijk geen effect zou moeten hebben. Zoals men er nu tegen aan kijkt, met de pakketten die mogelijk zouden zijn, hoeft dat voor de begroting geen effect te hebben. Eneco zit er, bij wijze van spreken, budgetneutraal in. Men moet hem niet op € 100.000 vast pinnen, maar grosso modo heeft men van Eneco geen last in de begroting. Over discipline heeft hij het gehad, dat is belangrijk, daarom ook die controlengesprekken. Die Zalm-norm is natuurlijk altijd heel boeiend, zeker voor wie financiën in portefeuille heeft. In de vorige periode is begonnen met het afspreken van een heel duidelijke discipline. Als er geld over is, wordt dat niet onnodig opgepot, behalve als er verplichtingen aangegaan zijn naar het volgend jaar toe, wat heel voor de hand ligt, dan gaat het geld één op één terug naar de algemene dienst. Dat is een harde afspraak. Soms nog wennen. Was in het verleden zeker nog wennen. Iedereen heeft wel de neiging om zich af te vragen waarom er uitzonderingen zijn, maar het is de afspraak. Hier staat tegenover, dat als alles rucksichtslos ingeleverd wordt, dat als men wat tekort komt, het college met een gemotiveerd verhaal kan komen, waarom hij of zij vindt dat er iets bij moet. De begroting is het uitgangspunt. Maar het hoort erbij, dat als men wat inlevert, men ook wat extra's moet kunnen krijgen als er een goed verhaal is. Dat is een andere vorm van de Zalm-norm. Het betekent in ieder geval dat men steeds gemotiveerd probeert aan te geven waarom iemand om extra geld komt vragen. Dat is ook een aantal keer toegekend, omdat er een goed verhaal onder lag. Dat is belangrijk, om nu dat extra geld beschikbaar te stellen. Dat kan dan vaak weer, omdat andere geldschuifjes de algemene reserve in gingen. Rondom die bedragen van mevrouw Van Olst, waar ook mevrouw Den Heijer om vroeg: er wordt een aanname genomen en soms anderhalf jaar later zijn bedragen veranderd, omdat men nader gestudeerd heeft op iets. Belangrijk is dat bepaalde principes, die in de raad zijn afgesproken, belangrijk zijn. Dan kunnen uitkomsten de ene keer wat goedkoper uitvallen en de andere keer wat duurder. Mevrouw Van Olst denkt dat het voor het definitief maken van een besluit ook belangrijk is om te weten wat een bepaalde maatregel kost. Het is al heel lang geleden besloten en nu blijkt het € 2 ton duurder te zijn. Het is handig om het daar nog een keer over te hebben. Wethouder Abee zegt in zijn algemeenheid, zonder naar specifieke voorbeelden te gaan, dat dat er natuurlijk bij hoort. Er wordt iets geraamd, er wordt een besluit genomen en vervolgens wordt het daadwerkelijk uitgeleverd en dan kan er een afwijking zijn. De ene keer wat lager omdat iets goedkoper uitvalt dan men dacht of omdat er een alternatief bleek te zijn en een andere keer is het wat duurder. Ja, dat is nou eenmaal het leven, om het zo maar te zeggen. In de richting van de heer Van Santen, die voorbereidingskredieten: in het verleden mocht men die voorbereidingskredieten gewoon ten laste brengen van de grexen. Door de nieuwe BBV regels moet er eerst een grex geopend zijn. Een grex mag pas geopend worden met een

bestemmingsplan, een heel gedoe, maar dat betekent dat men nu de kosten niet kwijt kan. Normaal zat dat gewoon in de grexen, maar omdat dat nu niet meer mag, moeten alle voorbereidingskosten gewoon opgehoest worden in de normale begroting. Dan is het natuurlijk wel verstandig om niet te zeggen dat jaar en volgend jaar nog extra geld uitgegeven moet worden aan de voorbereiding van Wilderszijde, dat er dan extra bezuinigd gaat worden op vul maar in, omdat men eenmalig of drie of vier jaar inmiddels de kosten niet kwijt kan. Daarom is het belangrijk, dat het structureel in evenwicht is. Incidenteel is het minder belangrijk dan het structurele. Dan de OZB. Als de huizenprijzen stijgen, daalt het tarief van de OZB. Als er afgesproken is, dat de tarieven nul blijven, dat er geen inflatie wordt toegepast, dan gaan de huizenprijzen 10% omhoog en dan gaat de gemeente 10% omlaag met de tarieven. Als iemands huis iets meer gestegen is dan het gemiddelde, dan gaat men iets meer dan het gemiddelde betalen. Maar als een huis minder gestegen is dan het gemiddelde, dan gaat men minder dan het gemiddelde betalen. Dan heeft men een voordeel. De heer Van Santen komt even terug op het voorbereidingskrediet. Er was natuurlijk al een voorbereidingskrediet van € 1,3mln en daar komt nu € 2,5mln bij. Hoe moet hij dat dan zien? Over een tijdje weer? Het is nogal wat. Hij vraagt zich af hoe dat gaat. Over de OZB was zijn vraag of de gemeente op koers zit richting landelijk gemiddelde qua woonlasten. Wethouder Abee heeft geen recente gegevens om te weten of de gemeente op koers zit. Qua OZB daalt de gemeente sneller dan andere gemeenten. Dit jaar is er een daling van 8%, vorig jaar 4%. Komend jaar niet, omdat dit jaar die 8% was, maar het gaat voor een burger natuurlijk om de totale woonlasten. Die zal altijd kijken wat de totale rekening van de gemeente is. Wethouder Fortuyn loopt aan tegen hogere kosten voor verbranding, dat moeten burgers weer betalen, zeker als dat niet verevend kan worden in een paar jaar. Misschien moet daar toch nog eens over gepraat worden. Iedere keer is dat direct terug te zien in dit soort bedragen. Hij houdt dat wel in de gaten. Dat moet men wel in de vingers krijgen, wat doen buurgemeenten hier omheen? Dat probeert de wethouder in de gaten te houden en ook te vragen, maar het gaat erom, dat er een goede berekening onder ten grondslag ligt. Het feit dat de OZB hier zo fors gedaald is, ook de afvalstoffenheffing is gedaald hoewel dat weer stijgt, maar er was gunstig aanbesteed in een gunstige markt, toen de bodem bereikt was en daarom kon het alleen nog maar omhoog. Is dat dan slecht? Nee, dat is de realiteit. Gelukkig achteraf kan gezegd worden dat jarenlang van een heel mooi tarief geprofiteerd kon worden. Het OZB verhaal is dus een communicerend vat. Over het snippergroen gaat zijn collega wat vertellen. Duurzaamheid. Daar zijn afwijkingen, het ligt redelijk op schema. Op zeer korte termijn krijgt de raad een prachtige uitvoeringsbrief over, want dat is afgesproken. Het concept is goed gekeurd en het is onderweg naar het college. Snel daarna krijgt de raad hem. De gelden van Rijkswaterstaat. Ook daar komt een brief over, want dat is afgesproken met de raad. De raad krijgt één keer per jaar een toelichting m.b.t. hoe men met die gelden omgaat. Dat was altijd de zorg, als het in de algemene middelen gestopt wordt, wordt er dan niet later verkapt bezuinigd. Dat laat het college zien. Die brief is deze week in het college gepasseerd, de raad zal deze binnen enkele dagen ontvangen en het hopelijk met veel plezier lezen. Daar wil hij het graag bij laten. Mevrouw Van Olst had een suggestie gedaan, een vraag gesteld over een soort document waardoor het hele document gemakkelijker te lezen is, ook voor de begroting, of dat mogelijk is, hoe de wethouder daar over denkt. In de beleving van wethouder Abee zou een document als dit niet die zwaarte moeten hebben van die echte politieke discussie. Hij denkt ook, dat het een overzichtelijk document is. Maar als de raad meer informatie wil via een beeldvormende avond wil, wie is hij dan om de raad dat te onthouden. Alleen moet men zich afvragen of dit nou echt het document is waarbij dit nodig is. Hij heeft uit veel bijdragen gemerkt, dat mensen weldegelijk goed de essentie wisten te pakken en op de juiste hoofdlijnen vragen hebben gesteld. Hij heeft niet beleefd, dat er iets gedaan moet worden omdat iets niet over gekomen is. Hij heeft juist waardering voor de kwalitatieve inbreng van deze commissie. Mevrouw Van Olst wil graag van haar collega's horen wat zij daarvan vinden, want het bespaart gewoon heel veel tijd. Er zijn 8 mensen die dit gaan voorbereiden. Het kan echt wel heel veel tijd schelen, misschien niet voor dit, maar wel voor de begroting. Dank u wel. De voorzitter denkt dat haar collega's dat zullen oppikken in de tweede termijn.

Wethouder Fortuyn heeft een aantal specifieke vragen rondom die zomerrapportage. De heer Dieleman vroeg naar de Götzenhainsingel. Daar wordt € 50.000 in opgenomen, waarbij de vraag is gesteld of de gemeente eigenaar is van dit pand. Ja, door een gerechtelijke uitspraak en het niet nakomen van de afspraak door de eigenaar van dit pand is het automatisch in het bezit gekomen van de gemeente. Daar is hij niet geheel blij mee, maar het is wat het is. Geprobeerd wordt om nu een andere invulling te geven aan de Götzenhainsingel. Dat loopt allemaal nog, er worden wat scenario's uitgewerkt. Maar op voorhand is de positie wel even opgenomen. Ja, de gemeente is juridisch eigenaar. Snippergroen, zowel D66 als CDA had daar een vraag over. Het is redelijk ambitieus, wat daar staat, die € 2ton. Dat gebeurt drie keer. Hoe hard is dat? Het is feitelijk hartstikke hard. Alleen, het vraagt wel inzet. Het heeft ook een juridische kant, een onderhandelingskant, een notariële kant. De vraag vanuit de markt is er, sterker, men is bij de Zuidersingel bezig met de herinrichting daar. Er zijn stukken grond, die hij aan de bewoners zou willen verkopen. Alleen, het moet allemaal nog even in overeenstemming gebracht worden. De grond is er, de potentie is er. Er moet alleen inzet op gepleegd worden. Hij heeft gemeend dit zo op te moeten

nemen in het kader van het feit dat er inzet op gepleegd gaat worden. Dat staat ook in de verwachting. Eens, het wordt niet altijd waar gemaakt. De heer Van Santen had gevraagd hoeveel de wethouder dit jaar had gerealiseerd. Wethouder Fortuyn weet dat niet, het is een technische vraag. Hij kan wel achterom kijken, maar hij heeft er geen antwoord op. Er wordt nu hier gekeken naar de verwachtingen die er zijn. Hij telt vingers. Als dat maal €10.000 is, dan gaat het om € 70.000 tot nu toe. De heer Van Santen vraagt of het dan niet heel erg optimistisch begroot is. Het begin is laaghangend fruit, kan hij zich zo voorstellen, aan het eind wordt het wat moeilijker. Als het nu al zo moeizaam gaat, dan lijkt het wel erg optimistisch begroot, al die jaren € 2ton. Wethouder Fortuyn zegt dat dit klopt. Er is wel gesprek met elkaar over geweest. De organisatie komt zo langzamerhand op stoom. Hier wordt een verwachting gedaan, die men denkt waar te kunnen maken. Met grote lappen grond is het grote stappen, vlug thuis. Dat is helder. Men is er druk mee bezig. Hij denkt het te kunnen waarmaken. Een dossier wat bij veel partijen leeft, is het afval. De vraag vanuit het CDA: de kosten nemen toe, de PMD inzameling neemt toe, dat zou toch wat moeten opleveren. Heft het elkaar niet op? Het probleem is dat de verwerkingskosten aanzienlijk duurder aan het worden zijn. Ook is men bezig met een aantal onderhandelingen m.b.t. PMD en ook de inzameling. Er is een gigantische stijging te zien in deze kosten. Tegelijkertijd: verbranding van restafval is een heel dure optie. Op dit moment wordt nog niet het niveau bereikt wat men graag wil hebben. GL heeft gevraagd wanneer de gemeente daar nou mee aan de slag gaat. D66 vroeg ook naar de afvalvertraging. In maart stond de wethouder hier en toen is met elkaar de discussie gevoerd. Uiteindelijk is de vraag voor gelegd: college kom met een aantal scenario's waarop een besluit genomen kan worden. Die stond voor november in de planning. In het college heeft hij daar overleg over gehad. Gezien de complexiteit van de markt op dit moment, zowel m.b.t. de kosten als het inzamelen en het verwerken, de fluctuatie in prijzen, de complexiteit in de buitenruimte ingrijpen of eventueel diftar of omgekeerd: dit vraagt een grote zorgvuldige aanpak. Die zorgvuldige aanpak wordt ook nog een keer verstevigd door het rapport van de heer Hofstra, een week of 6 of 8 geleden. Hierin is een kritische noot gekraakt in de richting van de wijze waarop burgerparticipatie toegepast wordt en hoe daar gebruik van gemaakt wordt. Enerzijds gaf hij aan, dat het burgerpanel wel meer gebruikt had kunnen worden. Anderzijds stelde hij de vraag: participatie, met welk doel en middel doet men dat? De wethouder heeft dit zich aangetrokken. Binnenkort komt er een voorstel naar de raad om het voorstel in november niet te agenderen, het gaat opgeschoven worden. Het gaat naar een wat breder beeld van het draagvlak in de maatschappij. Eens, dat diftar een goede oplossing is, het scenario wijst dat ook aan. Maar daarmee heeft hij nog niet het draagvlak of de complexiteit van het hele dossier getackeld. Er spelen ook technologische ontwikkelingen, zoals nascheiding met een verbeterd resultaat. Dat speelt een grote rol. Hij gaat er mee aan de slag. Het college vraagt meer tijd om dit dossier als zodanig op te werken. In de tussentijd worden geen contracten gesloten die het proces kunnen verstoren of tegenhouden. Hij neemt wel meer tijd om tot een afgewogen beslissing te komen. Mevrouw De Geus hoort de wethouder zeggen, dat hij het gaat opschuiven. Tot wanneer? Wethouder Fortuyn zou dan een beetje vooruitlopen. Hij wil dat nog even bespreken in het college. Het komt in ieder geval in november niet op tafel. Dat is inmiddels bij de griffie aangekondigd, dat dat niet gaat gebeuren. De reden hiervoor gaf hij zojuist in grote lijnen aan, maar het komt nog in detail naar de raad toe. Dan het besluit m.b.t. het Berkelsedijkje. Mevrouw Van Olst vroeg daar naar. Ze was nummer twee die er naar vroeg, want de voorzitter van de commissie ruimte heeft er ook naar gevraagd. Hier heeft hij op gereageerd, voor de commissie ruimte. De voorzitter is mevrouw Bouman, van het CDA. Er is wat misverstand over de vraag of er wel of niet een besluit is genomen. In de brief 20190444 geeft het college een overzicht van het proces rondom het Berkelsedijkje en ook de mening van het college waarop het besluit is gevallen om dit zo op te nemen. Er waren ook voorkeursvarianten. In de begroting 2019 is het bedrag opgenomen m.b.t. de voorkeursvariant van het college. Als gevraagd wordt of er een keihard raadsbesluit ligt m.b.t. dat het dit kost en dat dit gedaan wordt, zo is het en raad, wilt u daarmee instemmen? Dat is in een eerdere fase gebeurd. Dus er is niet expliciet over het ene object een besluit genomen. De voorkeursvariant is opgenomen in de begroting van 2019. Dat even ter informatie. Hij kan de brief toesturen, als de commissie dat wil. Er is wat misverstand over en daarom begrijpt hij de vraag wel. Is er nou een keihard besluit over genomen? Ja, in de optiek van het college wel. Maar een raadsbesluit m.b.t. specifiek dat stukje: nee. Hij denkt dat hij de vragen aan hem beantwoord heeft. De heer Van Santen had nog een vraag over die € 9ton minder aan de openbare ruimte. Daar gaat de wethouder toch ook over, over openbare ruimte? Wethouder Fortuyn vraagt of hij die vraag iets meer kan duiden. De heer Van Santen leest in de zomerrapportage dat er € 9ton minder uitgegeven wordt aan beheer openbare ruimte. Of hij heeft het verkeerd gelezen, maar zo heeft hij het geïnterpreteerd. Hij vroeg zich af waarom dat is, omdat er juist geld is vrij gemaakt in het coalitieakkoord. Wethouder Fortuyn kan het even niet plaatsen. Hij vraagt of hij er in de tweede termijn op terug mag komen. Hij moet het even terug zoeken.

Wethouder Arends heeft vragen gekregen over de doelstelling 15% verlagen van de bijstandsuitkeringen in verhouding met de inkomensgroei. En de zorg daarover, of er voldoende grip op is. Gaat men dat halen, nu dat afgeraamd wordt? Onlangs is een uitvoeringsplan gemaakt: werken werkt. Daarin is eigenlijk zeer goed uitgelegd op welke vier onderdelen inzet gepleegd gaat worden. Het eerste onderdeel is preventie,

want men wil voorkomen dat mensen naar een uitkering gaan. De tweede is het maatwerk naar inwoners, zoals verlaging van de caseload van de medewerkers. Ook de inzet naar werkgevers, dus een combinatie van economische zaken en werk en inkomen. En als vierde de duurzame match: hoe worden mensen duurzaam gekoppeld aan een werkgever dan wel aan arbeid? Dus vooral in het uitvoeringsplan staat heel breed uitgelegd hoe de gemeente grip wil hebben en in gaat zetten om uiteindelijk die 15% doelstelling te gaan behalen. De heer Dieleman vraagt of de wethouder daarmee zegt, dat die doelstelling realistisch is. Of is het een taakstelling, die opgelegd wordt, waar men heen wil werken, stapje voor stapje?

Wethouder Arends maakt een doelstelling, waarvan zij denkt dat die echt realistisch is, gezien de markt, de inzet die gepleegd wordt. Ze wil naar een inclusieve arbeidsmarkt. Ze vindt hem heel realistisch, de doelstelling, om dat aan het eind van deze collegeperiode te behalen. De heer Dieleman vraagt of het niet logischer was geweest om dit bij de begroting aan de raad voor te leggen. Het is best wel een nieuw stukje. Wethouder Arends geeft aan, dat in het collegeprogramma er uitgebreid aandacht aan besteed is. Dat was vanuit het collegeprogramma één van de doelstellingen en daarom komt het hier ook terug. Het komt ook bij de begroting terug.

Wethouder Van Tatenhove heeft een vraag gekregen over het Urban Sports Park. Ze wil de heer Dieleman terug verwijzen naar de brief van 7 augustus 2018, waarin geïnformeerd is over de reserve voor het Landscheidingspark. Er werd voorgesteld om nog een aantal zaken op te pakken ter afronding van het park om nog even de puntjes op de i te zetten. Het bedrag wat dan over bleef zou vrij vallen ten gunste van de algemene reserve. Daarbij werd gezegd, dat bij de zomerrapportage die bedragen voor die puntjes op de i opgenomen zouden worden van 2018 naar 2019. In 2019 is men bezig geweest met die klankbordgroep om te kijken welke voorzieningen men dan nog wil. Dat is inderdaad in de zomer uitgevoerd. Vandaar dat het in de zomerrapportage zit. Hij stond ook in de kadernota, maar door het besluit wat op voorstel van de raad is genomen, het amendement, is het in de zomerrapportage gekomen. Het is inmiddels zelfs geopend. De heer Dieleman begrijpt dat de wethouder het amendement bedoelt, waarin voorgesteld wordt om netjes de financiële verordening te volgen, zoals het hoort. Dat amendement bedoelt wethouder Van Tatenhove. Dan nog een aantal vragen over de ontwikkelingen bij de jeugdzorg. Het is heel terecht dat de commissie zich daar zorgen over maakt. Ze hoopt, dat iedereen weet dat in de commissie samenleving hier af en toe uitgebreid bij stil gestaan wordt. Op 11 juni is er een uitgebreide brief geschreven over wat er speelt, maar ook hoe hier op ingezet wordt om te proberen zicht te krijgen waar de groei vandaan komt, want de groei zit eigenlijk bijna overal. Wat er hier gedaan kan worden, maar ook welke acties ondernomen kunnen worden in de regio, want het speelt zowel lokaal als regionaal. In de laatste alinea is aangegeven, dat het college er zo snel mogelijk weer over informeert. Er zal in de resterende periode van het jaar nog een keer een soort brief komen. Niet weer 10 tot 15 pagina's, maar wel een wat meer informerende brief m.b.t. waar men nu staat, wat er gedaan is en wat de diverse onderzoeken aan inzicht hebben opgeleverd. Er loopt inmiddels best een aantal onderzoeken. Ze kan echter helaas nog niet mee delen dat het allemaal wel mee valt en dat er al een kentering te zien is, want dat is echt niet zo. Ze kan wel zeggen, dat de gemeente er niet uniek in is, maar soms is iets een schrale troost, want eigenlijk elke gemeente komt tekort op de jeugdzorg. Ze is wel blij, dat het rijk dat inmiddels ook heeft ingezien en dat in aanloop naar die meicirculaire wel wat is toegezegd, maar het is eigenlijk nog niet dekkend. Het is echt een zorgpunt. De heer Ruitenberg vraagt zich vooral af, wat zijn belangrijkste punt is, of er nu een reëel beeld is. Dat er tegenvallers zijn is helder, dat heeft iedere gemeente. Er is nu € 1,8mln structureel bij gezet. Het zit nu ongeveer rond de nullijn. Het is echt super belangrijk, dat men scherp in beeld heeft wat het nu echt kost. Als het meer is, is het meer, maar dan wil hij dat wel graag weten, dat hij er niet achteraf mee geconfronteerd wordt op het moment dat hij al andere dingen heeft gedaan, die hij niet meer terug kan draaien. Heeft men het reëel in beeld? Dat is zijn belangrijkste punt. Als er nog € 2mln bij moet, dan weet hij dat liever nu dan dat men denkt dat het allemaal wel mee zal vallen en ingezet wordt op allerlei maatregelen. Nu kan hij misschien nog bijsturen op andere beleidsterreinen. Als er zorg verleend moet worden, moet dat verleend worden. Wethouder Van Tatenhove zegt dat de verwachting gedaan wordt op wat ze nu weet. De raad heeft nu de meest actuele informatie. Ook in de GR, want daar is ze DB lid en zelfs belast met de financiën. Ook daar probeert ze zo reëel mogelijk de lijnen door te trekken. Daar zit men nu met een andere rapportage dan in de zomervakantie, omdat het alweer een paar maanden verder is. Dat probeert ze zeker bij dit beleidsveld heel scherp te doen. Er zitten bij alle cijfers ook wel vragen. Hoe komt het nou dat er zoveel meer jongeren te zien zijn bij jeugd met een beperking. Daar heeft iedereen vragen bij. Dat is niet iets waar gelijk een verklaring voor is als het gezien wordt, want dat vraagt echt wel even onderzoek. Dat maakt het best wel lastig. Een kind wat zorg nodig heeft, moet zorg ontvangen. Dat is ook de insteek van de wethouder. Die laat men niet in de kou staan, maar men gaat wel kritisch kijken welke zorg een kind nodig heeft. De heer Azzouzi vraagt of de wethouder weet wanneer de raad meer informatie zou kunnen krijgen. Een deadline. Wethouder Van Tatenhove is dan benieuwd wat hij vraagt, want ze heeft aangegeven, dat er op 11 juni een brief is gestuurd. Dat was net voor de vakantie. Daarin staat dat als er weer informatie is, dit weer naar de raad toe komt. Ze zegt toe, dat ze dat in dit kwartaal nog een keer gaat doen. Die brief over dit onderwerp zal in eerste instantie gericht zijn aan de

commissie samenleving, dus ze hoopt, dat hij die dan ook uit zijn brievenbus plukt. De commissie samenleving is de commissie waarin ze het meest in gesprek is over de ontwikkelingen in de jeugdzorg. Wat haar betreft, komt hij er gerust bij zitten op de tribune als die commissie vergadert. Omdat het financieel zo'n grote impact heeft, is het ook best relevant voor de leden van de commissie algemeen bestuur, om daar kennis over te hebben. Nog een specifieke vraag over de aframing bij dyslexie, van D66. Dat is iets wat in 2017 is overgeheveld naar de gemeente. In de loop van 2018 heeft men daar pas echt zicht op gekregen, over hoeveel kinderen het nu specifiek gaat. Het is niet zo dat er ineens veel minder kinderen zijn. Er is nu een beter zicht m.b.t. hoeveel kinderen dit werkelijk gaat. T.a.v. de PGB's. Het is niet zo dat luxe zorg verstrekt wordt. PGB's zijn een wens van ouders, omdat ze op dat specifieke punt niet kiezen voor zorg in natura, die ook verstrekt kan worden. Ze kiezen voor het alternatief. Het is niet zo, dat het ingezet wordt voor overbodige zorg of ondersteuning. Dat waren de vragen op haar portefeuille.

Tweede termijn

De heer Philippens wil de wethouder bedanken voor de toezegging van het onderzoek naar meer beleidsinformatie in de zomerrapportage. Hij wil ook aangeven, dat hij in de raad parallel ook dit gesprek wil aangaan, door een besprekspunt te agenderen in de commissie. Dat zal dan na de begroting worden, om in alle rust de discussie over de zomerrapportage te voeren, om op die manier toch meer in control te komen op financiën, maar ook op beleid. Om op die manier als krachtige raad op te kunnen treden. Mooi om te zien, dat er een hoop actie is op de investeringen. De wethouder heeft aangegeven dat er in control gesprekken komen, investeringsprogramma's. Men haalt nu 60%. Kan het ook langzaam naar een normpercentage gaan m.b.t. die investeringen? In ieder geval meer dan die 60%. Een vraag aan de wethouder hierover. Aan mevrouw Van Olst vraagt hij of zij alle documenten bedoelt of alleen de zomerrapportage, begroting of jaarstukken. Het gaat mevrouw Van Olst met name om de afwijkingen te constateren. Die zijn bij alle drie de documenten. Kort of een waslijst aan dingen om makkelijk te zien waar het over gaat. Dan hoeft ze niet heel dat boekwerk door te spitten. De heer Philippens vindt dat helder. Hij ziet het als een leesbaar stuk. Hij wil de andere planning en control documenten eraan houden. Als het allemaal in één document gezet wordt, is het de vraag of het overzichtelijk blijft. Hij vindt het wel interessant om het verder uit te lopen. Misschien om een keer als besprekspunt in de commissie te bespreken, in alle rust, zodat er goed naar gekeken kan worden.

De heer Dieleman heeft nog een paar kleine punten. Het besprekspunt van L3B vindt hij op zich interessant. Misschien ook een goed idee om te bespreken hoe men de P&C cyclus ervaart. Dan zou hij eigenlijk willen zeggen dat niet in een commissiesetting te willen doen, maar met de woordvoerders met de benen op tafel, met een deel van de organisatie erbij, de wethouder financiën erbij, om met elkaar door te akkeren wat goed gaat en wat beter kan, waar men tegen aan loopt, bij wat in 2017 is afgesproken. In een wat relaxtere sfeer, waarin op een goede manier dat gesprek gevoerd kan worden. Dat zou zijn uitnodiging aan L3B zijn. Mevrouw Van Olst heeft een vraag aan de fracties gesteld over een leeswijzer. Het inzichtelijk maken van afwijkingen is altijd prima om dat overzichtelijk te doen. Aan de andere kant vindt hij het ook wel een beetje bij het werk van een raadslid horen om P&C documenten door te akkeren, hoewel hij moet bekennen dat hij nog even moed moet verzamelen om de enveloppe die vandaag op de mat plofte open te maken. Het gevaar is dat bepaalde punten gepresenteerd worden en vervolgens wordt het toch doorgeakkerd, want dat wordt gevraagd van de commissie. Dan wordt gezegd: dat punt staat niet op dat lijstje. Dus hij twijfelt er nog een beetje over. Wethouder Van Tatenhove heeft net antwoord gegeven op de vraag over het Sports Park. Dat is keurig. Het ging hem niet zozeer als het Sports Park als casus, maar meer om het algemene principe. In een zomerrapportage horen natuurlijk eigenlijk geen dingen te staan, waarover de raad niet meer kan besluiten, omdat het al gebeurd is. Daar moet nog eens over nagedacht worden. Dat kan goed in dat benen-op-tafel-gesprek wat toch met elkaar gevoerd gaat worden. Dank u wel.

De heer Azzouzi bedankt de wethouders voor de beantwoording en de andere fracties voor de bijdragen. Zijn bijdrage m.b.t. de beleidsmatige zomerrapportage was in lijn met die van L3B. De PvdA ondersteunt dat voorstel dan ook, om dat gezamenlijk te gaan doen in een commissie. Daarnaast de vraag van WIJ: dat kan ook in die commissie besproken worden, een soort samenvatting van een rapportage. Daarnaast heeft hij eigenlijk geen antwoord gehoord op de vraag m.b.t. de investering heropenstelling Noordeindseweg. Dat besluit is genomen in 2016. Men leeft nu bijna in 2020. Moet dat niet ook nog besproken worden in de commissie ruimte? Er zijn inhoudelijke ontwikkelingen rondom die weg. Dat was eigenlijk zijn punt. Dat hoort hij graag van de wethouder. Dank u wel.

Mevrouw De Geus sluit zich aan bij haar buurman, over de Noordeindseweg.

Mevrouw Van Olst bedankt voor de beantwoording. Een uitstekend idee van de heer Dieleman om in een relaxte setting de P&C cyclus te bespreken met de collega's van de afdeling financiën. Ze zou het voorstel willen doen om zo'n managementsamenvatting, of hoe men het dan ook wil noemen, daarin mee te nemen. Van de beantwoording van de verschillende wethouders begrijpt zij dat alle voorstellen al gefiatteerd zijn in een eerder voorstel. Ze sluit zeker aan bij GL en PvdA over de Noordeindseweg. Het is nu vier jaar later en het is een hele nieuwe werkelijkheid en er komt gewoon € 1ton à € 2ton bij. Dat vindt ze niet besluitvaardig in deze zomerrapportage. Dank u wel.

De heer Ruitenbergh denkt dat het een goede suggestie is van de heer Dieleman om eens met de benen op tafel de P&C cyclus te evalueren. Dat is altijd goed na een aantal jaren, om te kijken of het naar ieders verwachting gaat. Het is goed dat de ambtenaren van financiën erbij zitten; dat praat wat makkelijker met elkaar. Over de leeswijzer. Hij beschouwt zelf altijd het raadsvoorstel als een soort leeswijzer, waar de belangrijkste dingen in zijn samengevat. Hij kan het zich voorstellen, maar hij weet het niet zeker, dat bij de jaarrekening of de begroting zit altijd al een soort leeswijzer, een soort samenvatting of inleiding of hoe men het ook wil zien. Dus daar moet hij even op kauwen. Het zou een mooi onderwerp kunnen zijn, als men dan toch met de benen op tafel zit. Hij had nog een vraag gesteld over het afvalbrengstation. Dat ziet hij los van het afvalbeleid. Het is erg jammer, dat dat vertraging heeft opgelopen, maar hij zou zo spoedig mogelijk wel de investeringen willen doen, want dat is ook een belangrijke afvalstroom. Misschien dat de wethouder daar een update over kan geven. De zorg over het structurele gedeelte is niet geheel weg genomen, kan hij zeggen. Hij heeft goed geluisterd en hij begrijpt dat de wethouder hem begrijpt en hij begrijpt de wethouder ook, maar desalniettemin zijn er nog steeds wat zorgen. Er is nog een klein detailpuntje. Ergens in de nota staat dat basisschool Pius X in Berkel en Rodenrijs staat, maar die staat in Bergschenhoek, dus dat is nog een klein puntje om te herstellen. Als laatste de Noordeindseweg. Hij zat het net nog even door te nemen, alle stukken rond het mobiliteitsplan. Dat is zeer afgewogen gegaan, maar er stonden trouwens geen bedragen bij. Wel stonden in meerjaren begrotingen steeds bedragen genoemd. Dit is een actualisatie daarvan, dus het CDA ziet geen enkele aanleiding om daar opnieuw over te gaan debatteren.

Ook de heer Van Santen dankt de wethouders voor de antwoorden. Hij wacht nog op twee antwoorden over het beheer openbare ruimte en de € 9ton extra uitgave overheid. Of hij dat goed heeft gezien. De VVD steunt ook het verhaal van de heer Dieleman, een benen-op-tafel-sessie. Hij deelt wel het gevoel als de heer Ruitenbergh, dat er toch wel redelijk optimistisch begroot wordt op dit moment. Het snippergroen is maar een klein voorbeeld daarvan. Waar kleine voorbeelden zijn, zijn ongetwijfeld ook grote voorbeelden. De VVD zal dat wel goed in de gaten houden.

Mevrouw Den Heijer geeft als antwoord op WIJ over een beeldvorming, dat in de agendacommissie besloten is om daar geen beeldvorming over te doen, omdat het wel helemaal duidelijk leek. De signalen moeten even geïnventariseerd worden, in hoeverre er meer partijen zijn, die hier wat meer over willen weten. Dat kan dan in die commissie mee genomen worden. Een relaxte setting om het over dit soort voorstellen te hebben, vindt D66 ook oké, hoewel ze de commissie ook prima relaxt vindt in principe. Ze wist niet dat er zoveel spanning zat in deze commissie. De spanning is bij de heer Dieleman na ruim 5 jaar ook wel een beetje verdwenen. Maar het is gewoon ontspannen om soms door elkaar heen te kunnen schreeuwen en dat kan in de commissie niet zo goed. Mevrouw Den Heijer laat die uitnodiging dan even aan haar voorbij gaan, want daar heeft ze eigenlijk niet zo heel erg veel zin in. Ze ziet het wel, prima om daar over door te denken. Een verbetering van de dingen die gedaan worden, daar is D66 ook altijd voorstander van natuurlijk. Wethouder Abee geeft aan, dat hij vindt dat er een goede balans is tussen de uitgaven en inkomsten. De koers is ook duidelijk: men gaat scherp aan de wind zeilen. D66 wenst het college er ontzettend veel succes mee. Ze snappen dat men risico's blijft lopen en dat de raad en D66 als oppositiepartij de wethouder kritisch in de gaten gaat houden op dat punt. Optimistisch is goed, maar het kan ook heel veel gevaar met zich mee brengen, zeker voor een wethouder van financiën. Ze snapt dat er een soort van Zalm-norm is van Abee, dat is een goede manier om het allemaal in de klauw te houden, zodat onder aan de streep voldoende over blijft. D66 heeft daar op zich vertrouwen in, maar is er wel kritisch over. D66 snapt de aarzelingen bij partijen wat betreft de Noordeindseweg. En of dat in de zomerrapportage een plek moet krijgen. Ze moet hier nog even over nadenken wat D66 hiervan vindt, maar daar komt ze nog wel op terug. De wethouder heeft nog een opmerking gemaakt over de gelden van A16/A13. Prima dat er een brief komt, maar ze vroeg zich in alle naïviteit af waarom dat niet is opgenomen in de zomerrapportage. Dat had extra tijd kunnen schelen voor een extra brief. Wethouder Van Tatenhove, bedankt voor de antwoorden en de duidelijke instructie, dat er nog aanvullende informatie komt. Ze zal zeker haar collega in de commissie samenleving hierover informeren. Dan tot slot. D66 is best wel teleurgesteld over het hele afvaldossier. Nu komt er weer een opmerking dat het weer wordt uitgesteld. Intussen stijgen de lasten voor de inwoners alleen maar meer. D66 begrijpt dat er goed beleid moet worden gemaakt en dat burgerparticipatie daar een heel belangrijke rol in kan spelen, maar dat had natuurlijk al veel eerder moeten gebeuren. Het lijkt alsof het college een beetje vast loopt

op dit dossier en D66 maakt zich daar ontzettend zorgen over. Wat is nu weer dit uitstel? Wat betekent het nou? Wat zijn nou die discussiepunten? Wat ligt nu precies voor? D66 kan het zich echt niet voorstellen, dat dit zo lang blijft hangen. Men kan ook echt leren van andere gemeenten. Ze noemt Woerden weer. Dat is toch echt wel een voorbeeld, waar met burgerparticipatie hele goede dingen zijn gedaan. Rest haar alleen nog even te herhalen, dat over 2 jaar 75% van het afval gescheiden moet worden. Ze vraagt zich echt af hoe de gemeente dat gaat halen. Hartelijk bedankt.

Beantwoording college

Wethouder Abbe kan, zoals gebruikelijk in een tweede termijn, een stuk korter zijn. Blij, dat de heer Philippens blij is met zijn toezegging, maar hij probeert het nog wel even in de context te schetsen rondom het proces. Dus in de context die de wethouder geschetst heeft, wordt gekeken wat hij daarmee kan. Als het gaat om zijn vraag m.b.t. het normpercentage op de investeringen. Wie dit weekend aan de begroting toe komt, of anders bij de beeldvorming volgende week, dan wordt hij op zijn wenken bediend, in een vergelijkbaar en nagenoeg zelfde systeem. Hij zou hem adviseren die toelichting af te wachten, want die is verhelderend, mag hij aannemen. Hij moet nog wel gegeven worden, maar hij heeft er alle vertrouwen in dat het goed en helder is. Er wordt geprobeerd zoiets te doen, om naar volgend jaar toe het te kunnen aanscherpen. Rond de vraag van mevrouw Van Olst heeft de heer Dieleman al een voorzet gedaan om in een relaxte setting te evalueren. Dat is natuurlijk altijd goed. De raad gaat daar over en vanuit het college wordt dat graag gefaciliteerd, als dat nodig is. Hij hecht eraan te melden, dat dit het tweede jaar is, dat er een nieuwe opzet gedaan wordt, dus men moet iets ook wel de kans geven om goed te beklijven. Hij hoort echter niet anders zeggen, dus het is goed om te kijken wat scherper moet en wat goed gaat en wat beter kan. Jammer dat de wethouder de zorg niet heeft kunnen weg nemen van de heer Ruitenbergh, want dat gaat hem bij hem zeker na aan het hart. Als wethouder financiën heeft hij natuurlijk twee rollen. De rol van de schatkistbeheerder. Als hij het alleen voor het zeggen had, als er allemaal kloontjes achter de tafel zaten, dan zou het een lange vergadering worden, wordt er vanuit de zaal gezegd. Wethouder Abbe vindt dat een goede grap. Puur vanuit financiën zou hij het liever puur conservatief willen doen, omdat hij het dan zeker wist. Alleen, hij heeft met een raad te maken en deze raad heeft in ruime meerderheid gezegd, komend uit de narigheid, de ambities op allerlei terreinen waar te willen maken. Daarom ligt er ook een college programma, wat ruim € 3,5mln aan investeringen heeft. Daar probeert de wethouder financiën, maar ook het hele college, een juiste balans te vinden. Gaat men zich niet overeten? Worden er niet onverantwoorde risico's genomen? Dan probeert hij de risico's in te schatten ten opzichte van het rijk, ten opzichte van de uitgaven, die autonoom gedaan moeten worden. Daarvan denkt deze wethouder, gezien de context waarin deze raad besluiten heeft genomen, met de kennis die hij nu heeft en de verwachting die hij erover kan hebben, dat het een verantwoord iets is. Dat zegt hij meer naar de begroting toe, dan dit. De heer Ruitenbergh staat vol achter de gemaakte afspraken en ook het scherper begroten. Maar het CDA wil er wel voor waken dat het niet door schiet in enthousiasme, door uiteindelijk iets te veel hooi op de vork te nemen, want daar wil het CDA de bevolking niet mee opzadelen. Dat is de achtergrond. Hij zit al een tijdje in deze raad en hij weet dat het ooit zo positief begon en hij weet ook waar het de gemeente toen gebracht heeft. Vandaar. Wethouder Abbe is het helemaal eens, wat altijd gunstig is in hun geval. Ook mevrouw Den Heijer noemt teveel optimisme. Hij denkt dat men met realisme met alle fluctuaties niet te somber hoeft te doen. Men mag ook wel trots zijn, blij zijn, op waar de gemeente nu staat. Het is niet meer die zielige gemeente, maar gewoon een gemeente met financiële mogelijkheden, die scherp aan de wind zeilt en van lieverlee een vrij gewone gemeente is. Misschien heeft deze gemeente iets meer schuld dan een andere gemeente, maar daar staan ook bezittingen tegenover, als het gaat om gronden. Misschien moet men met elkaar aan de nieuwe werkelijkheid wennen, dat het allemaal iets minder somber is dan een aantal jaar geleden. De brief van Rijkswaterstaat: de brief maakt duidelijk waarom het de brief is. Laat hij het dan hier cryptisch bij houden. Dank u wel. De heer Van Santen heeft zijn vraag niet beantwoord gekregen. Wethouder Abbe geeft aan, dat wethouder Fortuyn dat zal doen. De voorzitter geeft hem een reprise als het niet aan de orde komt.

Wethouder Fortuyn is inderdaad nog een antwoord verschuldigd m.b.t. die € 9ton, die hij niet plaatsen kon. De positieve bijdrage, want dat was het, er is minder uitgegeven, maar daar hoeft men niet altijd even vrolijk van te worden. Dat is helder. In de verklaring is te zien dat een forse post van € 385.000 van de baggerwerkzaamheden doorgeschoven wordt. Sinds vorig jaar en dit jaar is er een samenwerkingsverband met de hoogheemraadschappen, met name Schieland Krimpenerwaard. In die projecten wordt samen opgetrokken. De gemeente is zelfs regievoerder geworden, maar door die gesprekken en uitvoeringen zijn er een aantal projecten opgeschoven. Dat is ook te zien. Westpolder is helemaal opgeschoven naar 2020. Daar is die vrijval te zien. Het wordt in één keer afgeboekt. Dat is vrij gekomen, die € 385.000. Inzake de projecten die gerealiseerd zijn, daar is door wethouder Abbe al op gereageerd. Dat komt terug in de begroting. L3B heeft hier een opmerking over gemaakt, over die 60% en of er een norm wordt gesteld, dat soort dingen. Daar moet gewoon scherper op gestuurd worden. Daar

komt men met elkaar op terug, ook tijdens de begroting. Dat telt ook op, met ruim 2,5 tot 3 ton. Het gaat hard richting de € 9ton. Had men dat van tevoren niet kunnen bekijken, die inruilwaarde. Er zal scherpere in het verhaal moeten komen m.b.t. het meer op het dossier zitten en om te kijken of er ook een opbrengst tegenover staat. Dat is helder. Zo komt het met al die posten bij elkaar op € 9ton. Daar is hij niet blij om, maar sommige dingen lopen zoals ze lopen. Ook in het bedrijfsleven worden begrotingen gemaakt, om achteraf te constateren dat het iets anders is gedaan. Daar moet men lering uit trekken in dit soort processen. De Noordeindseweg: dit is een investeringskrediet n.a.v. een besluit uit 2017. Het is in voorbereiding met een aantal zaken. Zijn er echt ontwikkelingen te melden? Op dit moment nog niet. Er worden wel gesprekken gevoerd met Delfland als grondbezitter. Hij loopt erop vooruit om dit alvast te gaan activeren. Dat was dat punt. De heer Ruitenbergh vroeg nog naar de ABS. Hij is daarmee bezig geweest, de commissie weet dat. De voorzitter verduidelijkt dat het gaat over het afvalbrengstation. Wethouder Fortuyn is het ermee eens, van afkortingen wordt men niet vrolijk, maar hij probeert jip en janneke taal. Hij heeft het over het afvalbrengstation aan Bosland. Daar zijn voorbereidende gesprekken m.b.t. hoe zo'n project in elkaar gezet kan worden. Eerlijkheidshalve geeft hij aan, dat er wat twijfel is gerezen over de locatie. Het blijft binnen de locatiegrenzen een beetje zoeken naar de ideale oplossing. De breedte speelt niet echt lekker mee. Er moet in het ABS wat gedaan worden. Het college voelt die urgentie, maar het helemaal lukt met het aantal vierkante meters en de ideale opstelling, daar heeft de wethouder twijfel over, samen met zijn collega wethouder Abee. In een later stadium komen ze er wellicht even op terug, want ze zijn er eigenlijk nog niet goed uit. Ze vinden wel dat er iets moet gebeuren. Dit kan niet, ze lopen tegen milieudelicten aan als er niets gedaan wordt. Het probleem wordt onderkend. Bovendien is het niet van deze tijd om een bankstel op de rug een container in te sjouwen. Dat werkt niet. Het heeft de aandacht, de wethouder wil er graag wat mee, maar als er geïnvesteerd wordt met grote bedragen, moet het goed gedaan worden en misschien wel op de juiste locatie. Hij stoeit een beetje in dit proces. Neem het hem niet kwalijk, maar het is best wel een worsteling. Dat geeft hij eerlijk en ruiterlijk toe. D66 heeft het over leren van andere gemeenten. Natuurlijk, als het van boven op gelegd wordt en voor een deel maar burgerparticipatie wordt toegepast, dan is gauw de oplossing te pakken. Maar dat wil het college dus niet met deze hele complexe materie in het kader van afvalinzameling en -verwerking, de ontwikkelingen in de markt. Iedereen kan lezen wat er in Amsterdam gebeurd is. Noorderlicht is een programma van de Evangelische Omroep, dat is echt een interessant programma om terug te kijken. Tijs van den Brink vond het gescheiden inzamelen helemaal niets, want hij had allemaal containers in zijn tuin staan. Hij is op onderzoek uit gegaan. Geweldig leuk. De wethouder gaat niet over de uitkomst vertellen, hij adviseert om het zeker na te kijken. Hij gaat het nogmaals in het college bespreken en op zoek naar draagvlak, op zoek naar de meest optimale oplossing. Mevrouw Den Heijer vraagt waarom de wethouder daar zo lang mee heeft gewacht. Wethouder Fortuyn moest de scenario's uitwerken. De raad heeft de wethouder in maart naar huis gestuurd. Ze was bij die vergadering, dus ze weet precies wat er gebeurd is. Hij moest die heroriëntatie maken. Vervolgens is hij gaan informeren in de markt. Hij is in gesprek gegaan. Vervolgens komt het rapport van Hofstra, wat de commissie behandeld heeft in september. De wethouder had er al weet van in juni en toen begon hij te twijfelen over de wijze waarop in scenario's gedacht moest worden, en in draagvlak. Nu wordt er echt nadrukkelijk gezocht naar het optimale. Tegelijkertijd staat de technologie niet stil en tegelijkertijd lopen er allerlei discussies en onderhandelingen m.b.t. inzameling en verwerking. Dat is zo complex. De wethouder wil een zachte landing voor de inwoners, dat op een goede wijze de doelstellingen van duurzaamheid gehaald worden, de wethouder duurzaamheid heeft grote ambities en hij moet dat allemaal waar zien te maken. Dat vraagt gewoon meer tijd. Dat is het antwoord wat hij heeft. Er komt een schrijven naar de raad, maar dan moet hij eerst even met zijn collega's achter de tafel, overleggen of zij deze lijn kunnen volgen. Hij denkt dat hij de antwoorden gegeven heeft. Mevrouw Van Olst heeft toch nog een vraag over de Noordeindseweg. De wethouder geeft aan, dat er eigenlijk niets concreets is. De wethouder is wel in onderhandeling over dat huis, dat snapt ze, maar de wethouder wil het nu alvast activeren. Kan dat ook later? Hoe zit dat? Wethouder Fortuyn merkt op, dat alles kan. Het kan met de zomerrapportage mee, maar hij hoort net van zijn collega dat men dat niet moet doen.

De voorzitter wil samenvatten dat er een afspraak is gemaakt tussen de commissie en het college, met de ambtenaren erbij, dat er een soort informele bijeenkomst komt over de P&C cyclus, waarbij de beleidsmatige en financiële aspecten aan de orde zullen komen. Dat zal nog dit jaar plaats vinden. In die zin wacht men dat nog even af. Het initiatief ligt bij het college, bij de raad of bij de griffie. Daar komt men wel uit. Hij constateert, dat het voorstel als besprekingsstuk behandeld kan worden in de raad.

7a. Actualiteiten uit het college

Geen opmerkingen.

7b. Actualiteiten uit de commissie

Geen opmerkingen.

7c. Verbonden partijen

Geen opmerkingen.

8. Rondvraag en sluiting

Er zijn geen rondvragen. De voorzitter dankt aanwezigen voor alle besluiten vanavond. Fijne nachtrust en morgen weer gezond op. Hij sluit de vergadering om 22.55 uur.

Verslag opgesteld door Marianne Jansen, Lothassa Secretarie, met behulp van geluidsopname.

Raadsvoorstel

Datum Raad
28 november 2019

Portefeuillehouder
Simon Fortuyn

Registratienummer
BR1900109

Onderwerp
Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2019

Gevraagde beslissing

Het Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2019 (T19.13804) vast te stellen.

Samenvatting

Inkoop- en aanbestedingsbeleid

De raad heeft op 26 januari 2017 het Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2017 vastgesteld. Het beleid stelt dat er tweejaarlijks een evaluatie plaatsvindt en dat, indien nodig, het beleid wordt herzien. Daarnaast heeft de VNG in 2019 een geactualiseerde versie van het VNG Model Inkoop- en aanbestedingsbeleid opgesteld. De VNG heeft de teksten in lijn gebracht met de gewijzigde wet- en regelgeving en jurisprudentie. Deze aanpassing hebben wij in het beleid van 2017 al grotendeels doorgevoerd na de invoering van de gewijzigde Aanbestedingswet 2016. Vanuit landelijke uniformiteit richting ondernemers hebben we er nu wel voor gekozen om het geactualiseerde model van de VNG als uitgangspunt te gebruiken voor het Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2019.

Daarnaast heeft de VNG met de actualisatie de paragrafen 'Duurzaam inkopen' en 'Innovatie' uit het oude model uit 2012 vervangen door een uitgebreidere paragraaf, getiteld 'Duurzaam en sociaal inkopen'. Dit sluit aan op de uitkomsten van onze evaluatie. Onder andere door de Duurzaamheidsvisie van Lansingerland verdient Maatschappelijk Verantwoord Inkopen in het Inkoop- en aanbestedingsbeleid een stevigere inhoud.

Uit onze evaluatie zijn daarnaast de volgende punten naar voren gekomen die wij hebben verwerkt in het Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2019:

- Eventuele afwijkingen van het Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2019, op inkopen en aanbestedingen onder de Europese drempel tot nader orde uit te laten voeren door de interne controle.
- De afwijkingsbevoegdheid op het inkoopbeleid voor inkopen en aanbestedingen onder het Europese drempelbedrag te beleggen bij de concerndirectie.
- Het aanpassen van de drempelwaarden voor de inkoopprocedures onder Europese aanbestedingsdrempel (reeds vastgesteld met het raadsvoorstel BR1800070, en hiermee ook opgenomen in het Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2019).

Financiële consequenties

Het vaststellen van het Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2019 heeft geen financiële consequenties.

Verdere procedure

De vaststelling publiceren we op www.lansingerland.nl. Het beleid wordt gepubliceerd op de CDVR waarbij het ook op de gemeentelijke website is te raadplegen. We informeren de lokale Ondernemersverenigingen.

Juridische aspecten

- Aanbestedingswet 2012
- Europese Aanbestedingsrichtlijnen
- Burgerlijk wetboek
- Gemeentewet
- Wet openbaarheid van bestuur
- Concessierichtlijnen

Extern draagvlak/burgerparticipatie

N.v.t.

Duurzaamheid

De paragraaf duurzaamheid is ten opzichte van het oude beleid uit 2017 vervangen door een uitgebreidere paragraaf, getiteld 'Duurzaam en sociaal inkopen'.

Bijlagen

- Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2019 (T19.13804)

Toelichting

Inleiding

In het Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2017 staat opgenomen dat er tweejaarlijks een evaluatie plaatsvindt en dat indien nodig het beleid wordt herzien. De VNG heeft in 2019 een geactualiseerde versie van het VNG Model Inkoop- en aanbestedingsbeleid opgesteld. Met name de actualisatie van de paragrafen 'Duurzaam inkopen' en 'Innovatie' uit het oude model uit 2012 zijn vervangen door een uitgebreidere paragraaf, getiteld 'Duurzaam en sociaal inkopen'. Dit sluit aan op de uitkomsten van onze evaluatie. Daarnaast zijn de volgende punten naar voren gekomen die wij hebben verwerkt in het Inkoop- en aanbestedingsbeleid:

- Eventuele afwijkingen van het Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2019, op inkopen en aanbestedingen onder de Europese drempel tot nader orde uit te laten voeren door de interne controle.
- De afwijkingsbevoegdheid op het inkoopbeleid voor inkopen en aanbestedingen onder het Europese drempelbedrag te beleggen bij de concerndirectie.
- Het aanpassen van de drempelwaarden voor de inkoopprocedures onder Europese aanbestedingsdrempel (reeds vastgesteld met het raadsvoorstel BR1800070, en hiermee ook opgenomen in het Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2019).

Beoogd maatschappelijk effect

Het transparant maken van het beleid en werkwijze van de organisatie op het gebied van inkoop en aanbesteding van werken, leveringen en diensten.

De kernargumenten en kanttekeningen

1. *Door het vaststellen van het Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2019 werkt de gemeente uniform*
Door het vaststellen van het inkoop- en aanbestedingsbeleid 2019 gelden voor alle domeinen en teams van de ambtelijke organisatie dezelfde kaders. Het draagt bij aan het borgen van juridische, financiële en organisatorische consequenties in inkoop- en aanbestedingstrajecten. Gezien de decentrale inkooporganisatie is het extra belangrijk om de kaders vast te stellen. We

willen gelijke omstandigheden niet verschillend behandelen. Daarbij is het Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2019 een instrument waarmee we kunnen controleren of de uitgangspunten worden nageleefd.

2. *Door het vaststellen van het Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2019 werken we transparant*
Door het vaststellen van het Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2019 maken we transparant hoe de besluitvorming aangaande inkoop en aanbesteding binnen de organisatie verloopt. Voor huidige en toekomstige ondernemers is het prettig te weten hoe de gemeente zaken doet.
3. *In het Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2019 maken we gebruik van de keuzevrijheid van regeltoepassing*
Binnen de (Europese) wet- en regelgeving is een kleine keuzevrijheid van regeltoepassing mogelijk. Het is van belang deze keuze zo transparant mogelijk bekend te maken en te zorgen dat intern gelijke omstandigheden gelijk worden behandeld.
4. *Met het Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2019 dragen we bij aan de Duurzaamheidsvisie van Lansingerland*
Inkoop is één van de aspecten van de bedrijfsvoeringsmaatregelen uit de Duurzaamheidsvisie die is vastgesteld in juli 2019. Door duurzaamheid ook als doelstelling op te nemen in het Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2019 verankeren we duurzaamheid nog steviger binnen de gemeente.
5. *Volledige gelijke behandeling van dezelfde soorten inkoop is hiermee niet gegarandeerd.*
Volledige gelijke behandeling van dezelfde soorten inkoop is hiermee niet gegarandeerd. Het kan zijn dat soms toch voor een andere procedure gekozen wordt. De concerndirectie heeft tot het drempelbedrag van Europees aanbesteden echter een afwijkingsbevoegdheid, waardoor deze keuze gelegitimeerd is.
6. *Eventuele afwijkingen van het Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2019, ten aanzien van inkopen en aanbestedingen onder de Europese drempelbedragen, tot nader orde te beleggen bij de interne controle.*
Controle door de accountant op het interne Inkoop- en aanbestedingsbeleid betekent een grote administratieve last voor de organisatie, terwijl via de interne controle er al controle is op de inkooptrajecten onder de Europese aanbestedingsdrempel (zie controleprotocol). De accountant vragen we om het accountantsoordeel daarom alleen te baseren op de inkopen boven de Europese aanbestedingsdrempel.

Raadsbesluit

Datum Raad
28 november 2019
Registratienummer
BR1900109

Onderwerp
Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2019

De raad van de gemeente Lansingerland;
gelezen het voorstel

Overwegende dat

- vanuit landelijke uniformiteit richting ondernemers het geactualiseerde model van de VNG als uitgangspunt te gebruiken voor het Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2019;
- de actualisatie van de paragraaf 'Duurzaam en sociaal inkopen';
- eventuele afwijkingen van het Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2019, op inkopen en aanbestedingen onder de Europese drempel, tot nader orde uit te laten voeren door de interne controle;
- de afwijkingsbevoegdheid op het inkoopbeleid voor inkopen en aanbestedingen onder het Europese drempelbedrag te beleggen bij de concerndirectie;
- het aanpassen van de drempelwaarden voor de inkoopprocedures onder Europese
- Aanbestedingsdrempel (reeds vastgesteld met het raadsvoorstel BR1800070, en hiermee ook opgenomen in het Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2019).

Gelet op

- aanbestedingswet 2012, Europese Aanbestedingsrichtlijnen, Burgerlijk wetboek, Gemeentewet, Wet openbaarheid van bestuur, Concessierichtlijnen.

Besluit(en)

Het Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2019 (T19.13804) vast te stellen.

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Lansingerland in zijn openbare vergadering van 28 november 2019,

de griffier,

drs. Marijke Walhout

Decentrale regelgeving

Overheidsorganisatie	Gemeente Lansingerland
Organisatie die de regeling vaststelt	Gemeente Lansingerland
Vastgesteld door	Gemeenteraad
Titel regelgeving	
Inkoop- en Aanbestedingsbeleid Lansingerland 2019	
Citeertitel	
Inkoop- en Aanbestedingsbeleid Lansingerland 2019	
Type informatie	Regeling
Onderwerp	Bestuur en recht
Wettelijke grondslag	Aanbestedingswet 2012 Europese Aanbestedingsrichtlijnen Burgerlijk wetboek Gemeentewet Wet openbaarheid van bestuur Concessierichtlijnen
Opmerkingen	Dit is een beleidsstuk dat tevens kaderstellende regels bevat en daarom is vastgesteld door de gemeenteraad.
Betreft (aard van de regeling)	Nieuwe regeling
Datum intrekking of inwerkingtreding wijziging regeling	28 november 2019 Met de inwerkingtreding van deze regeling vervalt het Inkoop- en Aanbestedingsbeleid Lansingerland 2017
Datum inwerkingtreding van (een versie van) een regeling	28 november 2019
Datum terugwerkende kracht	n.v.t.
Datum ondertekening regeling	28 november 2019
Bekendmaking geplaatst	Gemeentenieuws www.lansingerland.nl Landelijke registratie CVDR
Datum bekendmaking	29 november 2019
Kenmerk voorstel	T19.13804

Inkoop- en aanbestedingsbeleid gemeente Lansingerland 2019

Inleiding.....	1
1. Definities	2
2. Doelstellingen gemeente Lansingerland	3
3. Juridische uitgangspunten	4
3.1 Algemeen juridisch kader.....	4
3.2 Algemene beginselen bij inkoop	5
3.3 Uniforme documenten	5
3.4 Mandaat en volmacht.....	6
3.5 Afwijkingsbevoegdheid.....	6
3.6 Klachtenregeling	6
4. Ethische en ideële uitgangspunten	7
4.1 Integriteit	7
4.2 Duurzaam en sociaal inkopen	7
5. Economische uitgangspunten.....	10
5.1 Product- en marktanalyse	10
5.2 Onafhankelijkheid en keuze voor de ondernemersrelatie	10
5.3 Lokale economie, MKB en sociale ondernemingen.....	10
5.4 Innovatie	11
5.5 Samenwerkingsverbanden	11
5.6 Bepalen van de inkoopprocedure.....	11
5.7 Raming en financiële budget	13
5.8 Eerlijke mededinging en commerciële belangen.....	13
6. Organisatorische uitgangspunten	14
6.1 Het inkoopproces	14
6.2 Inkoop in de organisatie	15
6.3 Taken en verantwoordelijkheden inkoopadviseurs	15
6.4 Contractbeheer en -management	16

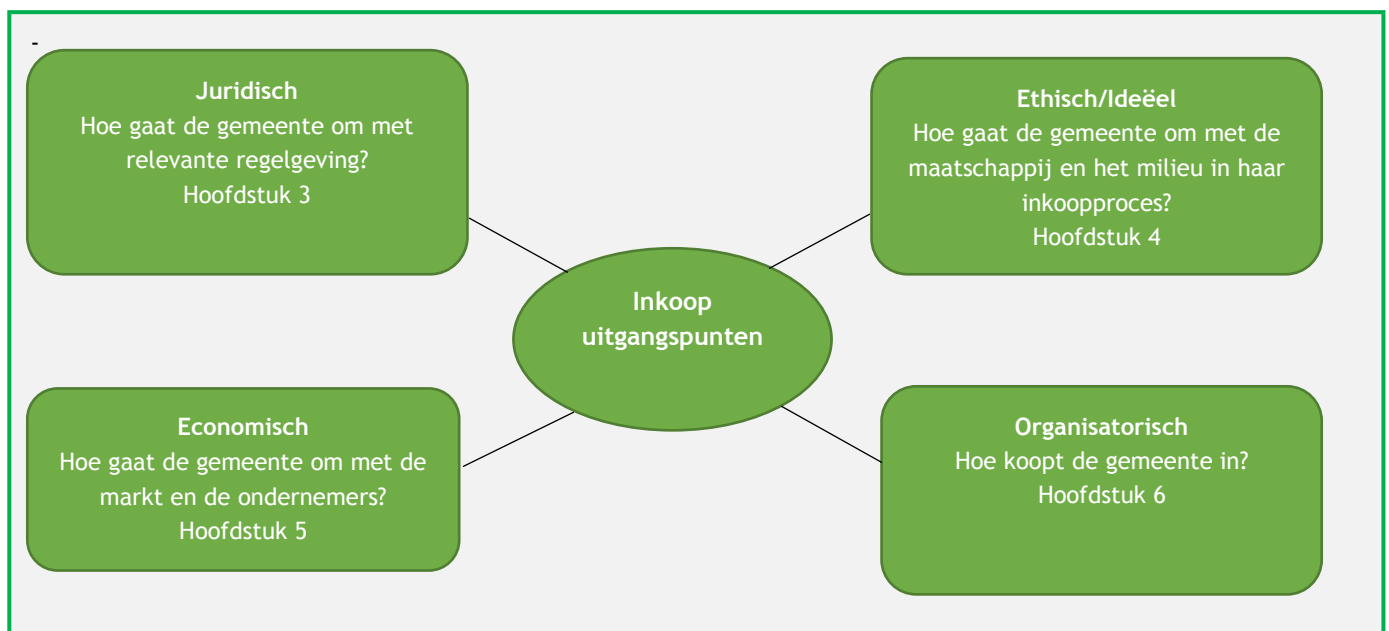
Inleiding

De gemeente Lansingerland spant zich in voor een verdere professionalisering van de Inkoop- en aanbestedingspraktijk. Op deze manier besteden we de gemeenschapsgelden op een zo goed mogelijke manier en leggen we daar verantwoording over af.

In dit Inkoop- en aanbestedingsbeleid wordt het inkoopproces inzichtelijk en transparant gemaakt door de doelstellingen, uitgangspunten en kaders te schetsen waarbinnen inkoop in onze gemeente plaatsvindt. De gemeente streeft bij de inkoop een aantal centrale doelstellingen na (zie verder hoofdstuk 2).

Aangezien inkoop plaatsvindt in een dynamische omgeving, wil de gemeente continu bezig zijn de inkoopprocessen te verbeteren. De gemeentelijke doelstellingen zijn hierbij leidend. Dit Inkoop- en aanbestedingsbeleid sluit zoveel mogelijk aan op het algemene beleid van de gemeente en is gebaseerd op het VNG-model Inkoop- en aanbestedingsbeleid.

Daarnaast gaan we bij het inkopen van werken, leveringen of diensten uit van de volgende inkoop-uitgangspunten:

1. Definities

In dit Inkoop- en aanbestedingsbeleid wordt verstaan onder:

Aanbestedingswet 2012	Aanbestedingswet 2012, herzien per 1 juli 2016
ARW 2016	Aanbestedingsreglement Werken 2016
Contractant	De in de overeenkomst genoemde wederpartij van de gemeente.
Diensten	Diensten als bedoeld in artikel 1.1 van de Aanbestedingswet 2012.
Gemeente	De gemeente Lansingerland, postadres Postbus 1, 2650 AA Berkel en Rodenrijs, bezoekadres Tobias Asserlaan 1, 2662 SB Bergschenhoek.
Inkopen	(Rechts)handelingen van de gemeente gericht op de verwerving van Werken, Leveringen of Diensten en die een of meerdere facturen van een ondernemer met betrekking tot bedoelde Werken, Leveringen of Diensten tot gevolg hebben.
Leveringen	Leveringen als bedoeld in artikel 1.1 van de Aanbestedingswet 2012.
Offerte	Een aanbod in de zin van het Burgerlijk Wetboek.
Offerteaanvraag	Een enkelvoudige of meervoudige aanvraag van de gemeente voor te verrichten prestaties of een (Europese) aanbesteding conform de (herziene) Aanbestedingswet 2012 en de Europese aanbestedingsrichtlijnen.
Ondernemer	Een aannemer, een leverancier, een aanbieder of een dienstverlener.
Lokale ondernemer	Een aannemer, een leverancier, een aanbieder of een dienstverlener welke met zijn onderneming (geregistreerd KvK-nummer) binnen Lansingerland gevestigd is.
UAV 2012	Uniforme Administratieve Voorwaarden voor de uitvoering van Werken en van technische installatiewerken 2012.
UAV GC	Uniforme Administratieve Voorwaarden voor de Geïntegreerde Contractvormen 2005.
Werken	Werken als bedoeld in artikel 1.1 Aanbestedingswet 2012.

2. Doelstellingen gemeente Lansingerland

De gemeente Lansingerland wil met dit Inkoop- en aanbestedingsbeleid de ambities uit het collegeakkoord en de volgende doelstellingen realiseren:

a. Rechtmatig en doelmatig inkopen zodat de gemeenschapsgelden op controleerbare en verantwoorde wijze worden aangewend en besteed.	De gemeente leeft daartoe bestaande wet- en regelgeving en de bepalingen van het Inkoop- en aanbestedingsbeleid na. Daarnaast koopt de gemeente efficiënt en effectief in. De inspanningen en uitgaven moeten daadwerkelijk bijdragen aan de realisatie van het beoogde doel. De kosten staan in redelijke verhouding tot de opbrengsten en het beheersen en verlagen van de gemeentelijke middelen staan centraal. De gemeente houdt daarbij in het oog dat er voldoende toegang is voor ondernemers tot gemeentelijke opdrachten. Het Inkoop- en aanbestedingsbeleid is transparant en controleerbaar voor bestuur, management, burgers en bedrijven.
b. Een integere, betrouwbare, zakelijke en professionele inkoper en opdrachtgever zijn.	Professionaliteit houdt in dat op bewuste en zakelijke wijze wordt omgegaan met inkoop. Continu wordt geïnvesteerd in inhoudelijke kennis over de in te kopen werken, leveringen en diensten, de marktomstandigheden en de relevante wet- en regelgeving. Het streven naar professioneel opdrachtgeverschap komt tot uitdrukking in een betrokkenheid bij de inkoopambitie, slagvaardige besluitvorming, adequaat risicomanagement, vertrouwen in de contractant en in wederzijds respect tussen de gemeente en de contractant. De gemeente spant zich in om alle inlichtingen en gegevens te verstrekken aan de ondernemer voor zover die nodig zijn in het kader van het inkoopproces.
c. Het creëren van de meest maatschappelijke waarde voor de publieke middelen	Bij inkopen kan de gemeente ook interne en andere gemeentelijke en maatschappelijke kosten betrekken in de afweging. Ook de kwaliteit speelt hierin een belangrijke rol.
d. Maatschappelijk Verantwoord Inkopen en daarmee bijdragen aan de realisatie van de maatschappelijke doelstellingen van de gemeente.	De gemeente heeft een grote rol bij de aanpak van belangrijke maatschappelijke en sociale vraagstukken. De gemeente wil bij de inkopen waar mogelijk een bijdrage leveren aan het oplossen daarvan. Daarom houden we in alle fases van het inkoopproces rekening met de effecten op mensen (people), onze leefomgeving en planeet(planet) en winst en welvaart (profit).
e. Een continue positieve bijdrage leveren aan het goed presteren van de gemeente.	Inkopen heeft een belangrijke invloed op het gehele prestatieniveau van de gemeente en draagt daar direct en voortdurend aan bij. De concrete doelstellingen van inkopen zijn daarbij rechtstreeks afgeleid van de gemeentelijke doelstellingen.
f. Administratieve lastenverlichting voor zowel de gemeente als voor ondernemers.	Zowel de gemeente als ondernemers verrichten vele administratieve handelingen tijdens het inkoopproces. De gemeente verlicht deze lasten door bijvoorbeeld proportionele eisen en criteria te stellen en door een efficiënt inkoopproces uit te voeren. Concreet kan de gemeente hiertoe digitaal Inkopen (en aanbesteden). De gemeente maakt, waar mogelijk, gebruik van het Uniform Europees Aanbestedingsdocument.

3. Juridische uitgangspunten

3.1 Algemeen juridisch kader

a. De gemeente leeft de relevante wet- en regelgeving na

Het Inkoop- en aanbestedingsbeleid volgt de meest relevante wet- en regelgeving uit:

Aanbestedingswet	De gewijzigde Aanbestedingswet 2012 implementeert sinds 1 juli 2016 de Europese Richtlijnen 2014/24/EU en 2014/25/EU ('Aanbestedingsrichtlijnen'), Concessierichtlijnen 2014/23/EU en Richtlijn 2007/66/EU ('Rechtsbeschermingsrichtlijn'). Deze wet biedt één kader voor overheids- en concessieopdrachten boven en - beperkt - onder de (Europese) drempelwaarden en de rechtsbescherming bij (Europese) aanbestedingen.
Europese wet- en regelgeving	Wet- en regelgeving op het gebied van aanbesteden is afkomstig van de Europese Unie. De 'Aanbestedingsrichtlijnen' en 'Concessierichtlijn' vormen momenteel de belangrijkste basis. De interpretatie van deze Aanbestedingsrichtlijnen en 'Concessierichtlijn' kan volgen uit Groenboeken, Interpretatieve Mededelingen etc. van de Europese Commissie.
Burgerlijk Wetboek	Het wettelijke kader voor overeenkomsten.
Gemeentewet	Het wettelijke kader voor gemeenten.
Gids Proportionaliteit	De (herziene) Gids Proportionaliteit 2016 is in zijn geheel het richtsnoer dat is aangewezen in het Aanbestedingsbesluit en geeft handvatten voor redelijke toepassing van het proportionaliteitsbeginsel.
Aanbestedingsreglement Werken	In het ARW 2016 zijn procedurevoorschriften opgenomen met betrekking tot de wijze waarop aanbestedingen voor werken moeten verlopen.

3.2 Algemene beginselen bij inkoop

a. Algemene beginselen van het aanbestedingsrecht

De gemeente neemt bij haar inkopen de volgende algemene beginselen van het aanbestedingsrecht in acht:

Gelijke behandeling	Gelijke omstandigheden mogen niet verschillend worden behandeld, tenzij dat verschil objectief gerechtvaardigd is. Ook verkapte of indirecte discriminatie is verboden.
Non-discriminatie	Discriminatie op grond van nationaliteit mag niet.
Transparantie	De gevolgde procedure moet navolgbaar (en dus controleerbaar) zijn. Dit is een logisch uitvloeisel van het beginsel van gelijke behandeling. Normaal zorgvuldige en oplettende inschrijvers moeten weten waar ze aan toe zijn.
Proportionaliteit (evenredigheid)	De gestelde eisen, voorwaarden en criteria aan de inschrijvers mogen niet onevenredig zijn in verhouding tot het voorwerp van de opdracht. De gemeente past het beginsel van proportionaliteit toe bij de te stellen eisen, voorwaarden en criteria aan inschrijvers, inschrijvingen en met betrekking tot de contractvoorwaarden.
Wederzijds erkenning	Diensten en goederen van ondernemingen uit andere lidstaten van de Europese Unie moeten worden toegelaten voor zover die diensten en goederen op gelijkwaardige wijze kunnen voorzien in de legitieme behoeften van de gemeente.

b. Algemene beginselen van behoorlijk bestuur

De gemeente neemt bij haar inkopen de algemene beginselen van behoorlijk bestuur in acht, zoals het gelijkheidsbeginsel, motiveringsbeginsel en vertrouwensbeginsel.

3.3 Uniforme documenten

De gemeente streeft er naar om uniforme documenten te hanteren, tenzij een concreet geval dit niet toelaat. Uniformiteit in de uitvoering draagt eraan bij dat de ondernemers weten waar ze aan toe zijn en (landelijk gezien) niet steeds met verschillende procedureregelingen worden geconfronteerd. De gemeente past bij de betreffende inkoop in ieder geval toe:

- Uniform Europees Aanbestedingsdocument (UEA)
- Branche-modellen, zoals UAV, UAV-GC en RAW/STABU

Specifiek voor de gemeente Lansingerland geldt:

- Standaard aanbestedingsleidraden van de gemeente Lansingerland voor verschillende procedures voor de inkoop van werken, leveringen en diensten
- Algemene Inkoopvoorwaarden Leveringen en Diensten gemeente Lansingerland 2019
- Algemene Inkoopvoorwaarden IT gemeente Lansingerland 2019
- SRoI Bouwblokkenmodel arbeidsregio Zuid Holland Centraal

3.4 Mandaat en volmacht

Inkoop vindt plaats met inachtneming van het Besluit mandaat, ondermandaat, volmacht en machtiging, uitgewerkt in het Mandaatregister Lansingerland. De gemeente wil slechts gebonden zijn aan verbintenissen en verplichtingen op basis van rechtsgeldige besluitvorming en civielrechtelijke vertegenwoordiging.

3.5 Afwijkingsbevoegdheid

Afwijkingen van dit Inkoop-en aanbestedingsbeleid zijn slechts mogelijk binnen de marge van de Wet- en regelgeving en is alleen toegestaan op basis van een deugdelijk gemotiveerd schriftelijk besluit van de concerndirectie van de gemeente.

3.6 Klachtenregeling

De gemeente streeft er naar een geschillen in onderling overleg op te lossen en niet onnodig aan de rechter voorleggen. In de offerteaanvraag kan de gemeente opnemen hoe een klacht wordt ingediend en op welke wijze de gemeente de klacht vervolgens zal behandelen.

Indien de klacht niet naar tevredenheid van de ondernemer wordt opgelost dan kan deze zich wenden tot de Commissie van Aanbestedingsexperts of de rechter in kort geding.

4. Ethische en ideële uitgangspunten

4.1 Integriteit

a. De gemeente stelt bestuurlijke en ambtelijke integriteit voorop.

De gemeente heeft hoog in het vaandel staan dat haar bestuurders en ambtenaren integer handelen. De bestuurders en ambtenaren houden zich aan de vastgestelde gedragscodes. Zij handelen zakelijk en objectief, waardoor bijvoorbeeld belangenverstrengeling wordt voorkomen.

b. De gemeente contracteert enkel integere ondernemers.

De gemeente wil alleen zaken doen met integere ondernemers die zich niet bezighouden met criminele of illegale praktijken. Een toetsing van de integriteit van ondernemers is bij inkopen in beginsel mogelijk, bijvoorbeeld door toepassing van uitsluitingsgronden en het hanteren van de 'Gedragsverklaring Aanbesteden'. De Gemeente kan bij twijfel over de integriteit ook het Bureau Bibob om advies vragen, zoals ook opgenomen is in het Bibob beleid van de gemeente.

4.2 Duurzaam en sociaal inkopen

Voorop staat dat inkoop zoveel mogelijk maatschappelijke waarde oplevert voor de gemeente.

a. Bij inkopen neemt de gemeente sociale, ecologische en economische aspecten in acht.

In alle fasen van inkopen voor werken, diensten en leveringen wordt rekening gehouden met de effecten op mensen (people), onze leefomgeving (planet) en winst en welvaart (profit).

Met een goed Inkoop- en aanbestedingsbeleid kunnen maatschappelijke doelen worden gerealiseerd (inkopen met impact). De gemeente stimuleert daarom sociale, ecologische en economische aspecten te integreren bij inkopen en aanbestedingen van werken, diensten en leveringen.

De gemeente heeft ook als opdrachtgever en inkoper een voorbeeldfunctie in het maatschappelijk verkeer. Daarnaast heeft de gemeente als opdrachtgever en inkoper invloed op ondernemers om wenselijke maatschappelijke veranderingen teweeg te brengen. Door vooruitstrevende eisen te stellen wil de gemeente een duurzaam beleid door ondernemers stimuleren. De gemeente vergroot de impact van Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) door haar opdrachtgeverschap en de inkooporganisatie intern goed op elkaar af te stemmen.

De basis voor MVI wordt gelegd in de voorbereiding, door vroegtijdig in de besluitvorming duurzame en sociale aspecten te betrekken en door middel van een marktanalyse de uitvoerbaarheid te toetsen. In alle stappen van het inkoopproces worden weloverwogen keuzes gemaakt ten aanzien van de balans tussen de sociale, ecologische en economische aspecten. Dit kan tot uitdrukking worden gebracht door het volgende:

- De gemeente analyseert in de voorbereiding van aanbestedingsprocedures, welke maatschappelijke winst we (realistisch gezien) kunnen behalen. De gemeente promoot het in dialoog met de markt vóór (marktconsultatie) of tijdens de aanbestedingsprocedure (bijv. concurrentiegericht dialoog) zoeken naar bestaande of nieuwe MVI-oplossingen.
- In de aanbestedingsstukken (bijvoorbeeld in de minimumeisen of de selectie- en gunningscriteria) en in de te sluiten overeenkomst worden duurzaamheidscriteria opgenomen.
- De gemeente stimuleert het kijken naar de levensduurkosten en niet enkel de aanschafprijs.
- De gemeente koopt digitaal in (E-procurement, E-factureren etc.).
- De gemeente monitort de aangeboden MVI-oplossingen en controleert of MVI-afspraken worden nagekomen.
- De gemeente deelt goede MVI-voorbeelden met andere overheden via pianoo.nl en via de MVI-Zelfevaluatietool.

Met de ondertekening van het Manifest MVI sluit de gemeente aan op de gedeelde ambities van Nederlandse overheden met betrekking tot MVI, te weten:

- De gemeente vindt het belangrijk om duurzame innovaties en Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen door marktpartijen te stimuleren via het inkoopbeleid en opdrachtgeverschap;
- MVI zal in toenemende mate leidend zijn in de inkoopprocessen van de gemeente;
- De gemeente neemt haar voorbeeldrol als overheid serieus;
- De gemeente ontwikkelt mee in een toekomstgerichte werkwijze en inkoopcultuur;
- Overheidsorganisaties geven met het Manifest MVI het signaal aan elkaar om deze uitdaging samen aan te gaan.

Conform artikel 3 van het Manifest heeft de gemeente het Actieplan MVI “Kansen pakken en lef tonen” opgesteld.

Sociale, ecologische en economische aspecten kunnen worden vertaald in specifieke MVI-thema's, waaronder:

Klimaatbewust Inkopen	De gemeente onderschrijft het Klimaatakkoord van Parijs (2015) waarin 195 landen afspraken om de opwarming van de aarde te beperken tot ruim onder de 2 graden. De gemeente wil stappen maken naar een klimaat neutrale bedrijfsvoering binnen de gemeente (zoals in energie, mobiliteit en materiaalgebruik). Daarnaast worden ook ondernemers aangespoord tot CO2-reductie.
Biobased Inkopen	Bij biobased Inkopen worden producten ingekocht die geheel of gedeeltelijk van hernieuwbare grondstoffen zijn gemaakt. Het gebruik van fossiele grondstoffen wordt teruggedrongen, waardoor de transitie naar een koolstofarme economie wordt ondersteund. De gemeente streeft ernaar daar waar mogelijk en gewenst biobased producten in te kopen.
Circulair Inkopen	Bij circulair Inkopen wordt het inkoopinstrument ingezet om productie en (her)gebruik van producten en diensten te stimuleren en daarmee de transitie naar een circulaire economie te bevorderen. De gemeente kan bij inkopen en aanbestedingen bijvoorbeeld het hergebruik van materialen en afvalreductie vereisen.
Internationale Sociale Voorwaarden	De Internationale Sociale Voorwaarden (ISV), gebaseerd op de fundamentele arbeidsnormen van de International Labour Organisation (ILO), vereisen dat leveranciers analyseren of er risico's zijn op schendingen van arbeidsnormen en mensenrechten in hun productieketen (zoals kinderarbeid, dwangarbeid, discriminatie van werknemers, niet-betaling van leefbaar loon). Als er risico's zijn, dan moeten ondernemers zich inspannen om deze risico's te voorkomen of te verkleinen. Hiertoe kan de gemeente bij inkopen en aanbestedingen de ISV van toepassing verklaren. In de offerte-aanvraag kan de gemeente de ISV opnemen als uitvoeringseisen.

b. De gemeente wil dat inkopen ook social return opleveren.

Social return is het principe dat ondernemers naast het uitvoeren van de reguliere opdracht iets terugdoen voor de gemeente, op maatschappelijk of sociaal vlak. De gemeente wil dat haar inkopen ook een sociale opbrengst (return) opleveren voor de maatschappij.

Bij inkopen en aanbestedingen kan worden gekozen voor sociale uitgangspunten en wordt nagedacht over de kansen die er zijn voor social return bij een specifieke werk, dienst en eventueel levering. De gemeente kan social return inzetten voor:

- Het bevorderen van de participatie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt;
- Het stimuleren van sociaal ondernemen;
- Het bereiken van andere doelen in het sociaal domein, zoals armoedebestrijding, onderwijs en zorg.

Uitgangspunt is dat social return in ieder geval wordt toegepast in aanbestedingstrajecten van werken en diensten met een raming van € 200.000,- of meer. De opdrachtnemer conformeert zich door in te schrijven op een aanbesteding aan het realiseren van bepaalde resultaten op basis van sociale contractvoorwaarden. Social return is daarbij een contractvoorwaarde.

Opdrachtnemers zetten in beginsel 5% van de aanneemsom, afhankelijk van de aard van de opdracht, in voor social return. In situaties waarbij aantoonbaar is dat toepassing van social return niet passend is dan wel het gestelde percentage disproportioneel is ofwel toepassing van de social return verplichting leidt tot marktverdringing, kan ervoor gekozen worden social return buiten de opdracht te houden dan wel het genoemde percentage van 5% naar beneden bij te stellen. Social return is altijd maatwerk. De adviseur SRol wordt betrokken bij het vaststellen van het genoemde percentage en het maatwerk. Met de kennis van de Participatiewet, arbeidsmarkt en opleidingen zorgt de adviseur SRol voor een social return contract dat haalbaar is voor ondernemer en winst oplevert voor alle partijen.

Er wordt uitvoering gegeven aan social return op basis van het Social Return Beleid dat regionaal is opgesteld met de arbeidsmarktregio Zuid Holland Centraal en de gemeente Den Haag. Door dit beleid is het voor in de regio opererende ondernemers eenvoudiger om aan de social return verplichting te doen; de deelnemende gemeenten hanteren grotendeels dezelfde normen (bouwblokken).

c. Inkopen draagt bij aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelen van de VN.

Door MVI draagt de gemeente bij aan het verwezenlijken van de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (Sustainable Development Goals) van de Verenigde Naties. Doel 11 van de 17 Doelen gaat specifiek in op het realiseren van duurzame steden en gemeenschappen. Doel 12 (in het bijzonder doel 12.7) ziet op duurzame praktijken bij overheidsopdrachten. MVI draagt onder meer bij aan het zorgen voor duurzame energie (doel 7), het terugdringen van klimaatverandering (doel 13) en het bevorderen van fatsoenlijk werk en gelijk loon voor gelijk werk (doel 8).

5. Economische uitgangspunten

5.1 Product- en marktanalyse

- a. Inkoop vindt plaats op basis van een voorafgaande product- en marktanalyse, tenzij dit gelet op de waarde of de aard van de opdracht niet wordt gerechtvaardigd.**

De gemeente acht het van belang om de markt te kennen door, indien mogelijk, een product en/of marktanalyse uit te voeren. Een productanalyse leidt tot inzicht in de aard van het product of de dienstverlening en de relevante markt(vorm). Een marktanalyse leidt tot het inzicht in de relevante markt(vorm), de ondernemers die daarop opereren en hoe de markt- en mogelijke machtsverhoudingen zijn (bijvoorbeeld kopers- of verkopersmarkt). Door een product- en/of marktanalyse kan daarnaast worden geïnventariseerd welke duurzame en innovatieve oplossingen door de markt kunnen worden geboden. Een marktconsultatie met ondernemers kan onderdeel uitmaken van de marktanalyse. De gemeente kan contact opnemen met MVO Nederland voor ondersteuning bij het zoeken naar duurzame oplossingen.

5.2 Onafhankelijkheid en keuze voor de ondernemersrelatie

- a. De gemeente acht een te grote afhankelijkheid van ondernemers niet wenselijk.**

De gemeente streeft naar onafhankelijkheid ten opzichte van ondernemers (contractanten) zowel tijdens als na de contractperiode. De gemeente moet in beginsel vrij zijn in haar keuzes bij haar inkoop (waaronder de keuze voor opdrachtnemer) en contractanten, ook vanwege de naleving van de (Europese) wet- en regelgeving.

- b. De gemeente kiest voor de meest aangewezen ondernemersrelatie.**

Gedurende de contractperiode kan bij de contractant afhankelijkheid ontstaan van de gemeente door bijvoorbeeld de te behalen doelstellingen, resultaten, productontwikkelingen (innovatie) of het creëren van prikkels. De gemeente kiest in dat geval voor de meest aangewezen ondernemersrelatie. De mate van (on)afhankelijkheid in een ondernemersrelatie wordt onder andere bepaald door de financiële waarde van de opdracht, switchkosten, mate van concurrentie in de sector (concentratiegraad) en beschikbaarheid van alternatieve ondernemers.

5.3 Lokale economie, MKB en sociale ondernemingen

- a. De gemeente heeft oog voor de lokale economie, zonder dat dit tot discriminatie van ondernemers leidt.**

De gemeente heeft bij het verlenen van haar opdrachten zoveel mogelijk oog voor de lokale economie. Zonder het belang van de meest optimale prijs-kwaliteitsverhouding uit het oog te verliezen, bevordert zij waar mogelijk de kansen van lokale ondernemers om mee te dingen naar gemeentelijke opdrachten. In gevallen waar een enkelvoudig onderhandse offerteaanvraag en/of een meervoudig onderhandse offerte-aanvraag volgens de geldende wet- en regelgeving is toegestaan, houden we rekening met de lokale economie en lokale ondernemers. We voorkomen daarbij discriminatie. Ook laat de gemeente niet onnodig regionale, nationale, Europese of mondiale kansen liggen. Local sourcing kan bijdragen aan de doelmatigheid van de inkoop.

- b. De gemeente heeft oog voor het midden- en kleinbedrijf (MKB) en zelfstandigen (ZZP).**

Uitgangspunt is dat alle ondernemers gelijke kansen moeten krijgen. De gemeente houdt echter bij haar inkoop de mogelijkheden voor het midden- en kleinbedrijf en zelfstandigen in het oog. Dit kan de gemeente doen door gebruik te maken van percelen in aanbestedingen, het toestaan van het aangaan van combinaties en onderaanneming, het verminderen van de lasten en het voorkomen van het hanteren van onnodig zware selectie- en gunningscriteria.

c. De gemeente heeft oog voor sociale ondernemingen.

Bij inkopen kan de gemeente opdrachten voorbehouden aan sociale werkplaatsen of sociale ondernemingen die werk bieden aan kwetsbare doelgroepen. Door oog te hebben voor deze ondernemingen kan aan alle onderdelen van MVI worden bijgedragen. Artikel 2.82 van de Aanbestedingswet biedt de mogelijkheid deelname aan aanbestedingsprocedures voor te behouden aan sociale werkplaatsen en sociale ondernemingen die de maatschappelijke en professionele integratie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt als belangrijkste doel hebben.

5.4 Innovatie

De gemeente kan haar Inkoop- en aanbestedingsbeleid aanwenden om innovatieve oplossingen te stimuleren voor maatschappelijke opgaven. De gemeente zal waar mogelijk ruimte laten om innovatieve oplossingen aan te bieden, bijvoorbeeld door een opdracht functioneel te beschrijven. Ook worden ondernemers opgeroepen hun creativiteit en innovatie aan te wenden voor deze uitdagingen. Hierbij kan gedacht worden aan het scheppen van mogelijkheden binnen inkoop- en aanbestedingsprocedures voor bijvoorbeeld 'right to challenge' en inkopen bij sociale ondernemingen.

5.5 Samenwerkingsverbanden

De gemeente hanteert als uitgangspunt dat zij oog heeft voor samenwerking bij inkoop. Dit geldt zowel voor samenwerkingen binnen de eigen organisatie als voor samenwerkingen met andere gemeenten of aanbestedende diensten. Deze samenwerkingsverbanden kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op inkoop Samenwerking, milieuactiviteiten, werkvoorzieningsschappen, belastingen en sociale regelgeving.

5.6 Bepalen van de inkoopprocedure

De gemeente zal, met inachtneming van de Gids Proportionaliteit, bij de onderstaande bedragen de volgende procedures hanteren, tenzij blijkt dat dit niet aansluit bij het type inkoop en het karakter van de markt waarin de opdrachtnemers opereren. Een aanbesteding moet volgens de wet altijd zijn gebaseerd op de principes van EMVI (Economisch Meest Voordelige Inschrijving). Dit betekent dat altijd wordt ingekocht volgens de beste prijs-kwaliteit-verhouding, laagste kosten op basis van kosteneffectiviteit (levenscycluskosten) of laagste prijs.

Het is voor de gemeente te allen tijde mogelijk een 'hogere' aanbestedingsvorm te kiezen dan de in onderstaande tabel beschreven aanbestedingsvorm.

Geraamde waarde voor gehele contractperiode (in euro, exclusief btw)	Aanbestedingsvorm	Toelichting
Leveringen en diensten: < € 50.000 Werken: < € 150.000	Enkelvoudig onderhands	In deze klasse wordt de opdracht gegund aan één partij die op basis van de objectieve criteria geselecteerd is om een offerte in te dienen. Bij de selectie worden eerst de lokale mogelijkheden onderzocht.

Geraamde waarde voor gehele contractperiode (in euro, exclusief btw)	Aanbestedingsvorm	Toelichting
Leveringen en diensten: € 50.000 < > drempelbedrag* Werken: € 150.000 < > € 1.500.000	Meervoudig onderhands	Voor inkopen in deze klasse dienen minimaal 3 en maximaal 5 offertes te worden opgevraagd. Bij 3 offertes wordt minimaal 1 en bij 5 offertes worden minimaal 2 lokale ondernemer(s) (gevestigd te Lansingerland) uitgenodigd voor het doen van een offerte. Van deze verplichting kan alleen afgeweken worden indien: • er geen lokale ondernemer aanwezig is • er na gedegen marktverkenning niet bekend is dat er een lokale ondernemer aanwezig is • er geen lokale ondernemer aanwezig is, die voldoet aan de gestelde eisen Van belang is dat een duidelijk bestek wordt opgesteld en van te voren objectieve gunningcriteria worden bepaald zodat de offertes goed en objectief vergeleken worden.

Leveringen en diensten: Optioneel tot drempelbedrag* Werken: € 1.500.000 < > Drempelbedrag*	Nationaal	Een nationale aanbesteding wordt algemeen bekend gemaakt via www.tenderned.nl waarbij een ieder kan inschrijven. Tevens heeft de gemeente de mogelijkheid de opdracht op een aanvullende manier openbaar te maken: dit kan een melding op de eigen internetsite, plaatsing in een lokale/regionale krant, vakblad, etc. zijn. Ook bij deze aanbestedingsvorm is het van belang dat een duidelijk bestek wordt opgesteld en van te voren objectieve gunningcriteria worden bepaald, zodat de offertes goed en op een eerlijke manier vergeleken kunnen worden. Door het formuleren van de juiste selectie- en gunningcriteria wordt voorkomen dat er niet teveel offertes worden ontvangen.
---	-----------	--

Leveringen en diensten: > drempelbedrag* Werken: > drempelbedrag*	Europees **	Bij inkopen van diensten en leveringen met een contractwaarde boven het drempelbedrag is een overheidsinstelling verplicht een Europese aanbesteding uit te voeren. Dit is een procedure volgens op Europees niveau vastgestelde richtlijnen die digitaal wordt gepubliceerd op TenderNed en waar in principe alle hiervoor in aanmerking komende (Europese) ondernemers kunnen inschrijven.
--	-------------	---

Sociale en andere specifieke diensten (SAS diensten): > drempelbedrag*	SAS ***	Bij inkopen van SAS diensten met een contractwaarde boven het drempelbedrag geldt een vereenvoudigde procedure, gezien de beperkte grensoverschrijdende dimensie van deze diensten. De keuze van de aanbestedingsprocedure is vaak een vereenvoudigde (grotendeels zelf ingerichte) aanbestedingsprocedure (de SAS-procedure).
--	---------	--

* Europees vastgestelde drempelbedragen waarboven de Aanbestedingswet 2012 moet worden toegepast. Drempelbedragen worden tweejaarlijks vastgesteld. Op het moment gelden de volgende drempels:

- Werken € 5.548.000
- Leveringen € 221.000
- Diensten € 221.000
- SAS diensten € 750.000 ****

** Indien er sprake is van grensoverschrijdend belang bij de opdracht is het altijd noodzakelijk te kiezen voor een Europese procedure, ook al is de geraamde waarde lager dan de Europese drempel.

*** Een volledig overzicht van de sociale en andere specifieke diensten is opgenomen in bijlage XIV van Richtlijn 2014/24/EU.

**** Een opdracht boven deze drempel moet worden aangekondigd en de gunningsbeslissing moet worden gepubliceerd. Onder deze drempel geldt dit niet, echter als er sprake is van grensoverschrijdend belang, moet wel een aankondiging van de opdracht en publicatie van de gunningsbeslissing volgen.

5.7 Raming en financiële budget

Inkoop vindt plaats op basis van een deugdelijke en objectieve voorafgaande schriftelijke raming van de opdracht. De raming is ook van belang om de financiële haalbaarheid van de opdracht te bepalen. De gemeente wil niet het risico lopen dat zij verplichtingen aangaat die zij niet kan nakomen.

5.8 Eerlijke mededinging en commerciële belangen

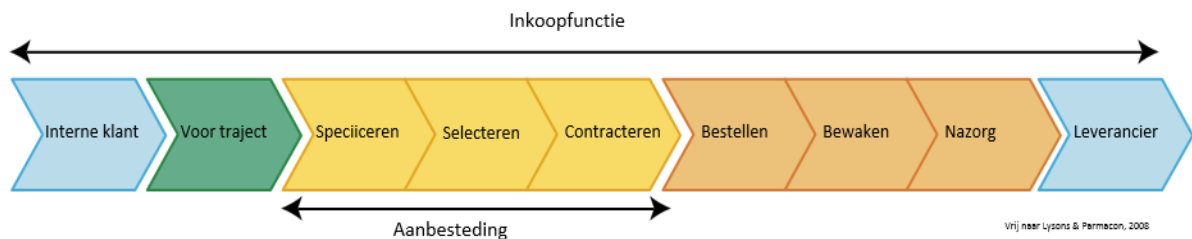
De gemeente bevordert eerlijke mededinging. De betrokken ondernemers moeten een eerlijke kans krijgen om de opdracht gegund te krijgen. Door in principe objectief, transparant en non-discriminerend te handelen, bevordert de gemeente een eerlijke mededinging. Dit zal bijdragen aan het in stand houden van een gezonde marktwerking (ook op de lange termijn). De gemeente wenst geen ondernemers te betrekken in haar inkoopproces die de mededinging vervalsen.

6. Organisatorische uitgangspunten

In dit hoofdstuk bespreken we kort het inkoopproces en de verschillende taken en bevoegdheden van de betrokken functionarissen.

6.1 Het inkoopproces

Het inkoopproces bestaat uit verschillende fasen, startend vanaf het voortraject. Onderstaande afbeelding geeft het cyclische inkoop proces weer.

Stap	Fase inkoopproces	Toelichting
1	Voortraject	Bepalen van inkoopbehoefte Bepalen van het aanbod (product- en/of marktanalyse) Raming opdracht en bepalen van het financiële budget Keuze aanbestedingsprocedure
2	Specificeren	Opstellen van eisen en wensen Omschrijven van de opdracht Opstellen offerteaanvraag/bestek en concept contract
3	Selecteren	Eventuele voorselectie geïnteresseerde ondernemers Bekendmaking opdracht via verzenden van de offerteaanvraag, de website of TenderNed Offertes evalueren Nader onderhandelen (indien mogelijk op grond van de geldende wet- en regelgeving) Gunning aan de winnende ondernemer
4	Contracteren	Tekenen (raam)overeenkomst met winnende contractant Registreren getekende raamovereenkomst in contractbeheersysteem Informereren afgewezen ondernemers
5	Bestellen	Uitvoeren van de opdracht Eventueel met het doen van bestellingen/orders

6	Bewaken	Bewaken termijnen Controleren nakoming afgesproken prestaties, waaronder de MVI-afspraken (contractmanagement) Tijdige betaling facturen
7	Nazorg	Beheren van de overeenkomst (indexatie, looptijd) Evalueren overeenkomst met contractant Dossiervorming en archiveren

Om inkoopprocessen zorgvuldig te doorlopen, heeft de gemeente de fasen van het inkoopproces vertaald naar handzame factsheets met daarin de te nemen stappen per inkoopprocedure.

6.2 Inkoop in de organisatie

Binnen de gemeente is sprake van een decentrale inkooporganisatie. Dit betekent dat ieder domein/team verantwoordelijk is voor haar eigen inkooptrajecten, -beslissingen en -resultaten.

De (complexe) wet- en regelgeving omtrent inkoop en aanbesteden en (streng) controle op naleving maakt dat er behoefte is aan specifieke kennis op dit gebied.

Medewerkers van het team Inkoop fungeren als adviseur voor de domeinen/teams, niet als inkoper. De inkoopadviseurs worden vanaf het begin van een inkooptraject betrokken indien het gaat om:

- Meervoudig onderhandse aanbestedingen met complexiteit (denk aan politieke gevoeligheid, bijzondere markt of opdracht)
- Nationale aanbestedingen
- Europese aanbestedingen
- Sociaal en andere specifieke dienst aanbestedingen

Dat wil zeggen dat de inkoopadviseur al vanaf de behoeftebepaling aangehaakt is door de collega van het betreffende inkoopende domein/team. Overige opdrachten zetten domeinen/teams zelfstandig in de markt.

Als sprake is van een nationale of Europese aanbesteding en er worden inkoopprojectteams geformeerd, maken in ieder geval de materiedeskundige, de SRoI adviseur, de adviseur Duurzaamheid en een Inkoopadviseur deel uit van het inkoop-projectteam, eventueel aangevuld met medewerkers vanuit andere disciplines. Het is de verantwoordelijkheid van de inkoopende projectleider of beleidsadviseur de inkoopadviseur zo vroeg mogelijk in het inkooptraject te betrekken. Een goed handvat hiervoor is de aanbestedingskalender.

6.3 Taken en verantwoordelijkheden inkoopadviseurs

Het college van B&W is verantwoordelijk voor de uitvoering van het Inkoop- en aanbestedingsbeleid. De portefeuillehouder Inkoop is verantwoordelijk voor het opstellen van het Inkoop- en aanbestedingsbeleid. Advisering omtrent inkoop wordt concreet uitgevoerd door de ambtelijke organisatie. Voor een succesvolle toepassing van dit Inkoop- en aanbestedingsbeleid is betrokkenheid van bestuurder, budgethouder/opdrachtgever en inkoper essentieel.

De belangrijkste taken en verantwoordelijkheden van het team Inkoop zijn:

- Gevraagd en ongevraagd adviseren bij aanbestedingstrajecten op domein/teamniveau;
- Verantwoordelijk voor het opstellen en actualiseren van het Inkoop- en aanbestedingsbeleid;
- Verantwoordelijk voor het opstellen en actualiseren van het Actieplan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen;
- Het organiseren en publiceren van een aanbestedingskalender;
- Fungeren als kenniscentrum (Europees) aanbesteden en overige regelgeving (o.a. jurisprudentie, proceduremogelijkheden, vraagbaak);

- Inkoopadviseurs hebben elk eigen taakaccenten waar zij op inkoopgebied trekker van zijn (o.a. lokale ondernemers, SRoI, MVI);
- Deelname aan inkoopprojectteams als inkoopadviseur;
- Intern en extern contactpersoon voor inkoop- en rechtmatigheidsvraagstukken;
- Het onderhouden van een (regionaal/lokaal) inkoopnetwerk;
- Het gevraagd en ongevraagd faciliteren en adviseren in contractbeheer en -management.

Naast de adviesrol binnen aanbestedingen, faciliteren de inkoopadviseurs de gemeente op het gebied van beleid (en uitvoering). Dit betekent dat zij zorgdragen voor o.a.:

- Factsheets met een uitwerking van het Inkoop- en aanbestedingsbeleid en specifieke actuele onderwerpen zoals tenderkkostenvergoeding;
- Standaarddocumenten: verschillende aanbestedingsleidraden, gunnings- en afwijzingsbrieven, contracten, et cetera;
- Jaarlijkse spendanalyses: een kwantitatieve rapportage per afdeling over de uitgaven, (het aantal) crediteuren en het aantal facturen. De kwantitatieve rapportage leidt tot inzicht en verbetervoorstellen ten aanzien van inkoop, aanbestedingen, contracteren en contractafspraken;
- Het bijhouden van jurisprudentie ten behoeve van professionele advisering;
- Het verzorgen van interne opleidingen/informatiebijeenkomsten en bijhouden en vullen van de informatiepagina op Intranet.

Een evaluatie van het Inkoop- en aanbestedingsbeleid vindt tweejaarlijks plaats en indien nodig wordt het beleid aangepast.

6.4 Contractbeheer en -management

Met goed contractbeheer en -management stuurt de gemeente er op dat alle partijen bij een overeenkomst volledig voldoen aan hun verplichtingen. Doel is dat wordt voldaan aan de operationele doelstellingen van het contract en de doelstellingen van de gemeente. Ook draagt het bij aan risico-beheersing op organisatorisch, financieel en juridisch gebied.

Contractbeheer is het (administratieve) proces van het beheren van contracten binnen de gemeente zodat de *juiste* informatie op het *juiste* tijdstip op de *juiste* plaats beschikbaar is. Door het vastleggen, actueel houden en toegankelijk maken van gegevens van contracten kan (management)informatie worden gegenereerd die van belang is voor bij nieuwe beheer handelingen, zoals een contract opzeggen een contract verlengen en het tijdig starten van een nieuwe aanbestedingsprocedure ter vervanging van het huidige contract. Tevens is het van belang uit controle- en verantwoordingsoogpunt.

Contractmanagement is het bewaken of alle partijen bij een overeenkomst volledig voldoen aan hun verplichtingen, zodat wordt voldaan aan de operationele doelstellingen van het contract en de doelstellingen van de gemeente. Contractmanagement maakt het mogelijk om te controleren en vervolgens te sturen op de gemaakte contractuele afspraken teneinde volledige benutting van contracten te realiseren en managementrapportages te genereren.

Voor contractmanagement is goed contractbeheer een randvoorwaarde.

Met de professionalisering van contractbeheer en -management bereikt de gemeente dat:

1. Er wordt zorg gedragen voor kwalitatief goede en volledige contracten met de juiste voorwaarden;
2. Er inzicht is in alle lopende contracten (bij de diverse afdelingen);
3. Er is inzicht is wanneer welke acties genomen moeten worden (signalering van looptijden, garantietermijnen, prijsherzieningen, etc.);
4. Er inzicht is in de afspraken die zijn vastgelegd in de contracten en hierop kunnen acteren (bonus-/malusregelingen, algemene voorwaarden, sancties, etc.);
5. Er inzicht is in de aangegane financiële verplichting waardoor budgetbewaking wordt ondersteund;
6. De gemeente de prestaties en de resultaten van de leveranciers kan monitoren en hierop kan sturen;
7. Er kan worden vastgesteld of met de afgesloten contracten wordt voldaan aan de inkoopbehoeften (krijgen we wat we nodig hebben).

Op basis van de door de gemeente opgestelde contractenmatrix; wordt bepaald in welke mate (zwaarte/frequentie) contractmanagement op een contract wordt uitgevoerd. Dit is afhankelijk van de waarde van het contract en het risico dat gelopen wordt wanneer het contract niet goed wordt nageleefd. Per contract wordt bepaald wie de contracteigenaar, de contractmanager en de contractbeheerder is. Deze rollen worden uitgevoerd op decentraal niveau (bij de domeinen/teams). De inkoopadviseurs faciliteren en adviseren in contractbeheer en -management.

**FORMULIER BEANTWOORDING TECHNISCHE VRAGEN
TER VOORBEREIDING COMMISSIE BESPREKING**

Betreft commissie (<i>weghalen welke n.v.t. zijn</i>)	○ Algemeen Bestuur dd. 13 november 2019
Nummer en naam agendapunt:	6a Inkoop en aanbestedingsbeleid
Vraag van (fractie en cie lid invullen)	CDA, Frans Ammerlaan
Vraag:	Er is een evaluatie geweest. Zijn bij de evaluatie van het Inkoop- en aanbestedingsbeleid ook de ondernemersverenigingen betrokken? En als de ondernemersverenigingen erbij zijn betrokken, hebben zij nog opmerkingen gemaakt? Zo ja, welke opmerkingen of aanvullingen hebben zij gemaakt?
Beantwoording:	Er is een continue samenwerking tussen de organisatie (waaronder team inkoop) en de lokale ondernemingsverenigingen, met name Ondernemend Lansingerland. Ook werkt de gemeente samen met andere verenigingen, zoals VNO-NCW Oostland. Zo vinden periodiek de volgende activiteiten plaats: - Gesprekken ten aanzien van Inkoop in het algemeen, maar soms ook op casus niveau; - In gezamenlijkheid worden bijeenkomsten georganiseerd; - We delen gegevens over lokale economie (% totale spend, % lokale crediteuren). Eventuele verbeterpunten en leerpunten vertalen we direct door naar de praktijk. Een voorbeeld is het (voor)bespreken van de Inkoop- en aanbestedingskalender, het publiceren hiervan op de website en de verspreiding via onder andere Ondernemend Lansingerland. Via het eformulier ondersteunen wij dat lokale ondernemers (en ZZP'ers) zich kenbaar maken binnen de gemeente. Ander voorbeeld waar we actief participeerden met de ondernemers was bij het verhogen van de drempelwaarden <u>onder</u> de Europese aanbestedingsdrempel (zie raadsvoorstel BR1800070). Na vaststelling van dit voorstel in uw Raad is de kans voor lokale ondernemers toegenomen om uitgenodigd te worden voor meervoudig onderhandse inkoop- en

	aanbestedingstrajecten (beleid schrijft voor minimaal 1 lokale ondernemer uit te nodigen). Voor de actualisatie van het Inkoop- en aanbestedingsbeleid organiseerden we geen aparte evaluatiesessie met de ondernemingsverenigingen. Dit is namelijk onderdeel van het continue proces. De aandachtspunten op gebied van lokaal ondernemerschap zijn ingebracht vanuit de inkoopadviseur welke als aandachtspunt lokaal ondernemerschap heeft.
--	--

Werkwijze:

- Op donderdag worden de commissiestukken gepubliceerd.
- Op de dinsdag erna voor 9 uur moeten de technische vragen bij de griffie worden aangeleverd, via de mail.
- De commissiegriffier checkt nog op inhoud technisch/politiek en neemt zo nodig contact op met de vragensteller.
- De commissiegriffier verzamelt de vragen per agendapunt op dit formulier en zet dit formulier via de mail door naar bestuursadvies
- Zij geleiden de vraag ambtelijk door en coördineren de beantwoording: zij zorgen dat de antwoorden op dit formulier verzameld worden ingevuld en dit in Corsa opgeslagen wordt;
- Dit formulier leveren zij uiterlijk de vrijdag erna voor 12 uur aan bij de griffie (Corsanummer).